

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România 2011-2012

Climata

173

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

Anul 18

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoaia

ieulie 2024

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Apocalipsa Sfântului Ioan

Climate literare

CUPRINS

Octavian Goga/ Poeme... 3
Ghe.Val Cimpoaca/ Cum va arăta viitorul omenirii... 4
Tudor Mușatescu/ Alfabet umoristic... 5
Anton Gagi/ Reflecții de sezon... 6
George D. Piteș/ Poezii... 7
Constantin Miu/ Ironie și spirit nastratinesc... 8
Ithaca/ Colaj liric... 10
George Petrovai/ Nonconformistul Charles Baudelaire... 11
Ghe. Ctin. Nistoroiu/ Cronica Artur Gabriel Silvestri... 14
George Ioniță/ Poezii... 15
Al Florin Țene/ Din „Cărticica de buzunar”... 16
Florica Bud/ Pohta-n cui și alte pofte... 19
Mihai B. Bujeniță/ Cneazul de Taurida rege al Daciei... 20
Lucia Elena Locusteanu/ Cronica Tudor Arghezi... 22
Gheorghe Ghe. Popescu/ Poezii... 23
Elena Opera/ Cronică N.I. Simache... 24
Mihai Merticaru/ Poezii... 26
Elena Buică/ Plecăciune în fața marilor mistere... 27
Livia Ciupercă/ Să ne amintim de Alecu Russo... 29
I.I. Vale/ Marșul suicidar al protezelor... 31
Cojocarul Gruia/ Sorbind din sevă la marginea timpului... 32
John Xenea/ Proză poetică... 34
Mihaela CD/ Femeia o fascinantă enigmă... 36
Johni Ciatlos Deak/ Autoarea cu Aripi de Înger... 38
Teodor Palade/ Albastrul cerului... 39

INFO CLIMATE

Coperta:

„Apocalipsa Sfântului
Ioan”, de Albrecht Dürer

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoaca

Colegiul redacțional: Anton Gagi, Florea Turiac, George
Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian
Drăgan, Carmen Georgeta Popescu, Elena Oprea

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatariilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

P O E M E

Octavian GOGA

Fără țară

*Eu sunt un om fără de țară,
Un strop de foc purtat de vânt,
Un rob răzleț scăpat din fiară,
Cel mai sărac de pe pământ.
Eu sunt un mag de legea nouă,
Un biet nebun, orbit de-o stea,
Ce-am rătăcit să v-aduc vouă
Poveștile din țara mea.*

*Eu sunt o lacrimă târzie
Din plânsul unei mii de ani,
Sunt visul care reînvie
La vetrele celor orfani.
Sunt o muștrare călătoare
De pe tărâmurii fără glas,
Și dintr-o lume care moare
Sunt strigătul ce-a mai rămas.*

*Eu sunt oftatul care plânge
Acolo-n satul meu din deal,
Sunt țipătul muiat în sânge
Al văduvelor din Ardeal.
Sunt solul dragostei și-al urii,
Un visător de biruinți,
Ce port blesteme-n cerul gurii,
Drept moștenire din părinți.*

*Eu m-am desprins dintre
morminte,
Din cripte umede și reci,
De unde-aducerile-aminte
Țin straje unui gând de veci.
Și cu fiorul care poartă
Pe cei încrezători în frați,
V-am plâns la fiecare poartă
Durerea morților uitați.*

*Azi simt cum noaptea se coboară
Pe dimineața mea de ieri,
Cum cântul meu se înfășoară
În giulgiul veșniciei tăcerii...
Și printre voi îmi duc povara
Stropit de răs și de noroi,
Căci vai de cine-și pierde țara
Ca să și-o ceară de la voi...*

Sângele

*Tu, răzvrătit potop de sânge,
Ce-mi fulgeri turbure prin vine,
Și-n flacăra-ți ce nu se stinge
Ești pururea stăpân pe mine;
Tu, bl?stem fără dezlegare,
Porunca din uitate vremuri,
În goana mea fără-ncetare
Cu taina ta tu mă cutremuri..*

*Ce vijore înfricoșate,
Ce patimi fără de măsură,
Și din vechime ce păcate
Închizi în orice picătură?
Din care strigăt de chemare,
Din ce fior aprins de luptă,
Din ce adâncuri îmi tresare
Zvâcnirea ta neîntreruptă?*

*Pesemne veacuri își topiră
Al urii uragan de lavă,
Și-n stropii tăi îmi plămădiră
O veche, trainică otravă...
Ori, poate, lacrima ce-o zvântă
De mult o biată casă mută,
Ți-a dat drept moștenire sfântă
Durerea ei nepricepută...*

*De-aceea fără de repaos
Îți port cântările pribege,
Și sufletu-mi pierdut în haos
Același vaier înțelege.
Tu, veșnic însetat și dornic,
Îmi ceri aceeași sârbătoare,
Eu, ucenic al tău statornic,
Eu strig în lume ce te doare...*

*Azi călător fără de țară,
Visând o nouă dimineață,
Ca un drumeț într-o Sahară
Ascult eterna ta povață...*

*Povara zbuciumelor grele,
Ce mă apasă azi în cale,
Nu-i valul gândurilor mele,
E legea drumurilor tale...*

Lupul

*Te-am auzit cum hăuleai departe,
Înfiorând pădurea-nzăpezită,
Bătrâne lup, cu gura istovită,
Etern pribeag al câmpurilor moarte,
Te-am auzit cum hăuleai departe.*

*Te-am auzit, și-n ceasurile grele
Ce mă gonesc cu vijore turbate,
Am priceput chemarea ta de frate,
Și-am priceput că-n noaptea fără
stele
Tu ești tovarăș visurilor mele...*

*Tu, numai tu, neîmblânzită fiară,
Ce-ți strigi pustiei patima flămândă,
Și-n prigonirea câinilor la pândă,
Îți plimbi prin codri ura solitară -
Tu înțelegi un suflet fără țară...*

Apus

*Duminică. Nu-i nimeni pe alee,
Și-n împietrita pace vesperală,
Străvechiul parc îmi pare-o
catedrală,
Altarul ei, un strat de orhidee.*

*Muiat în blânda florilor sfială,
Jos, soarele s-a mai oprit să steie,
Cele din urmă roșii curcubeie
Se frâng pe-o albă cruce sepulcrală.*

*Apune-apoi... Lin, una câte una,
Vin umbrele peste copaci să cadă,
Pân' ce, târziu, din lac răsare luna.*

*Lumina-i rece scaldă palmierii,
Când noi, ca doi eroi dintr-o baladă,
Sorbim imensul cântec al tăcerii...*

În căutarea adevărului (89). Cum va arăta viitorul Omenirii ?

Plănuiește-ți cu grijă viitorul, pentru că acolo o să-ți petreci restul vieții. (Mark Twain)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Gânditorul rus Nikolai Alexandrovici Berdiev (1874-1948) spune cu privire la ființa omului că:

„Omul e o ființă ce se caracterizează la apartenența a două lumi, o ființă ce nu poate

fi cuprinsă în întregime în lumea naturală a necesității, transcendându-se ca ființă empiric dată și manifestând o libertate care nu poate fi dedusă din această lume,„. Prin aceste cuvinte se întărește afirmația că viața omului nu se încheie pe acest pământ, ci dimpotrivă aici este un trecător care trăiește o nostalgie a vieții și bucuriei veșnice. Omul, în lumea naturală a necesității, cu simțurile cu care a fost înzestrat pe acest Pământ, percepe numai timpul prezent, care durează atâta timp cât conștientizează un eveniment sau o schimbare și care depinde de fiecare în parte. Acest timp prezent durează un timp infinit de mic față de ceea ce se petrece în Universul cunoscut. Prezentul este momentul în care se naște viitorul nostru și care se schimbă continuu. Trecutul ne-a dăruit comori inestimabile de amintiri și experiențe, iar prezentul ne oferă șansa de a le folosi cu înțelepciune și de a ne contura un viitor care să asigure calea spre transcendență, spre viața veșnică. Nu știm cum a arătat trecutul îndepărtat al omenirii și nu vom ști nici cum va arăta viitorul acesteia. Un lucru știm că existăm și că trebuie să trăim prezentul și să asigurăm un viitor și generațiilor care vin după noi. Să ne bucurăm că suntem aici, pe acest Pământ binecuvântat de Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor și al ființelor din acest mare Univers pe care îl descoperim cu fiecare zi ce trece. Să ne luăm responsabilitatea curajului de a fi ființă responsabilă pe acest minunat Pământ. Principala noastră sarcină este să ne trezim și să devenim activi. Să ne asumăm rolul de co-Creatori ai viitorului și să cerem Divinității să ne deschidă calea pe care vrem să

pășim. Acum noi suntem cei ce hotărâm încotro ne îndreptăm. Nu are rost să ne rugăm, să implorăm, să cerșim salvarea, viața. Nu ne mai ascultă nimeni. Trebuie să ne luăm destinul în propriile mâini și să arătăm acest lucru prin faptele noastre. Cea mai mare descoperire a tuturor timpurilor este faptul că fiecare dintre noi putem schimba viitorul pe această planetă schimbându-ne atitudinea față de tot ceea ce întâmplă în jurul nostru. Să nu lăsăm viitorul să ne strice liniștea, după cum spunea Marcus Aurelius acum mai bine de două mii de ani. Dacă este nevoie vom înfrunța viitorul cu aceleași arme ale rațiunii cu care luptăm astăzi împotriva prezentului. De-a lungul istoriei au existat mulți profeți și vizionari care au scris despre viitorul planetei și al omenirii. Fiecare dintre ei au folosit mijloace din cele mai diverse pentru a scrie unele lucruri care se vor desfășura într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat față de epoca în care au trăit. Cele mai multe previziuni sunt scrieri în versuri sau proză și sunt ascunse printre rânduri. Nimic nu este foarte clar și de cele mai multe ori dau naștere la interpretări. Există anumite valori pe care trebuie să le iei în considerare atunci când analizezi o profeție sau o viziune. Fie că te încrezi în știință, în viitor, în profeți sau în Dumnezeu, sau pur și simplu în „lucrurile marunte”, cu siguranța aceste viziuni sunt suficient de mari să îți coloreze imaginația și să aprindă un loc în spațiul și timpul care ne înconjoară pe fiecare în parte. Viitorul pământului și al omenirii va fi determinat de o varietate de factori, inclusiv de modificarea luminozității soarelui, pierderea de energie termică din centrul pământului, perturbații ale altor corpuri din sistemul solar și de biochimia de la suprafața pământului. Teoria lui Milankovitch prezice că planeta va continua să se supună unor cicluri de glaciațiune din cauza excentricității, înclinării axiale și precesiei orbitei pământului. Oamenii joacă acum un rol-cheie în biosferă cu o populație mare care domină multe dintre ecosistemele pământului. Acest lucru a dus la o extincție pe scară largă, încă în curs de desfășurare, a altor specii, fenomen cunoscut sub numele de extincția holocenica. Acești factori pot modifica

clima planetară. Dar, cea mai mare schimbare climatică este produsă de activitățile omului și de nepăsarea față de natura încomjurătoare. În viața oamenilor clima este un element omniprezent și imposibil de evitat. Ea a fost și este o verigă esențială pe parcursul evoluției noastre și a întregii lumi. Însă omul se teme de climă, și pe bună dreptate, căci din când în când natura ne mai dă câte o lecție, aruncându-ne în ghearele unui uragan sau lăsându-ne pradă unei secete cumplite, unui potop în stare să ruineze un popor sau poate întreaga umanitate. Paradoxal, însă, omul este singura ființă care se adaptează la orice tip de climă. Deși anumite climatē sunt mai puțin favorabile decât altele, omul ca specie găsește întodeauna energia necesară pentru a supraviețui. Oricum ar fi, raportul om-climă este unul strâns, iar în ciuda faptului că omul poate influența și el clima, într-o oarecare măsură, oamenii sunt supuși climatei. Datorită tehnologiilor avansate omul se adaptează mai repede în noile condiții de climă. Dar, acest lucru se poate face numai pe planeta Pământ și cu mari consumuri energetice. Am devenit sclavii tehnologiilor neverificate, chiar dacă ele se definesc ca „high-tech,” și care sunt experimentate pe noi. Tehnologia a devenit noua religie predominantă pe planetă. Lumea nu este mai inteligentă, dar sigur este mai puțin fericită. Oamenii vor calatori în alte lumi, dar vor găsi acolo doar deșerturi fără de viață și vor gândi în trufia lor că ei cunosc mai multe decât Creatorul însuși. Oamenii

vor călători în jurul Lunii și a planetelor din sistemul nostru solar sau alte sisteme solare, dar nu vor găsi viață la fel de frumoasă ca cea de aici. Vor găsi alte feluri de viață, dar ei nu vor fi în stare se le înțelege. Tot ce ni se arată spre a fi descoperit și tot ce întreprinde Omul a fost prevăzut și imprimat informatic în trecut, cu sute de miliarde de ani, așa după cum spunea Eminescu în I-a scrisoarea „Când nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns.../Când pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns/, într-un multiunivers necunoscut. Chiar dacă omul va călători în timp, nu va putea modifica nimic din evenimentele care se desfășoară conform planului original conceput de Creator. Până la urmă, vom primi vizitatori din alte sisteme solare sau alte galaxii. Poate aceeași oameni, poate puțin diferiți ca formă, dar în principiu la fel, aceleași ființe simțitoare. Trebuie să înțelegem că extraterestrii sunt ființe care simt lucrurile la fel ca noi, chiar dacă au o formă diferită. În acest fel, putem spune că este pentru prima dată când omenirea este pregătită pentru clipa în care viața i se va schimba din toate perspectivele. O asemenea întâlnire presupune responsabilitate și într-un fel modificarea perspectivelor asupra vieții. Nimeni nu poate preciza când se va produce această întâlnire. Probabil că atunci când omenirea va fi pregătită și această pregătire presupune o sumedenie de lucruri.

(Va urma)

Alfabetul Umoristic

de Tudor Mușatescu

Amor: maladie care te trânteste, sănătos, la pat.

Bis: un cuvânt care nu mai are niciun sens pentru bărbații care au trecut de 50 de ani.

Cerb: unul fericit că e încornorat.

Decolteu: aeroport pentru aterizarea privirilor și decolarea dorințelor.

Est: cel mai răsărit dintre punctele cardinale.

Fă: bă, cu fustă.

Gâgă: filozof român profund, dar adânc.

Harem: visul soțului după ce s-a certat cu nevasta și doarme pe canapeaua din sufragerie.

Infidelă: cea fidelă altuia.

Justiție: oarba care vede ce face.

Lăuză: femeie mai ușoară cu nouă luni.

Mireasă: alba care îți face zile negre.

Nevastă: persoană care te încântă o lună și te descântă toată viața.

Omidă: fluture căsătorit.

Prostie: creieri cu intermediari excluși.

Ramolit: bărbat care se gândește la femei, numai pentru a se răzgândi.

Soți: condamnați la somn comun, dar la visuri separate.

Tact: ceea ce trebuie să ai ca să nu strici ritmul în căsnicie.

Usturoi: creșă de căței.

Vis: viață de rezervă.

X: Eternul necunoscut.

Y: Praștia alfabetului.

Zvon: știre în neștire.

Propus de Monica Mureșan

FILOZOFIA MEA (XXXI)

Reflecții de sezon

Anton GAGIU

Planeta se încălzește. Ba nu, ia foc! Mentea se încălzește și parcă nimic nu mai este ca înainte, adică așa cum era acum... o jumătate sau un sfert de secol în urmă. Atunci când se încălzește mintea, nu cu zece sau douăzeci de grade, ci doar cu unul, două, acțiunea ia foc la propriu. Adică nu mai există reguli, bariere, restricții, ci doar o dorință acerbă de a face totul altfel, adică anarhic. Pentru că doar anarhia nu are reguli, ba nu, are una, lipsa lor și atunci să te ții! Răsturnarea valorilor este prima măsură a anarhiei, adică hoția, minciuna, impostura devin calități care-i recomandă pe anarhici și le promovează mai ceva ca pe mașinile de top. Dacă ești împăciuitor, ești slab, dacă ești pregătit ești nefolositor, inaplicabil, dacă ai calități de conducător, ești autoritar, poate chiar dictator, deci de nefrecventat. Dacă ești cu un trecut personal nepătat sigur în arborele genealogic ai ceva putred, cu mucegai sau dacă nu este așa, cel puțin are un miros rânțed. Cu alte cuvinte nimeni nu mai este curat, poate doar pruncii, că doar ei sunt fără de păcat. Da. Dar părinții lor? Deci nici ei. Atunci ce facem? Ce alegem? Și uite așa tot la anarhici ajungem. Păi, dacă nimeni nu este fără pată, de ce să nu punem un anarhic în fruntea bucatelor sau și mai mult, o cohortă întregă de anarhici să aibă locuri peste tot, să infesteze tot, mai ceva decât virusul de care tocmai sperăm că am scăpat. Când s-a mai întâmplat așa ceva în istorie? Atunci când umanitatea a fost bântuită de întâmplări care mai de care mai năstrușnice în perioade premergătoare catastrofelor. Așa s-a întâmplat în prima jumătate a secolului trecut, chiar de mai multe ori, apoi vigilența umanității a cam adormit și... vorba aceea, , somnul rațiunii naște monștri". Și, da, așa s-au născut doctrinele extreme și de stânga și de dreapta, ambele la fel de periculoase. De ce? Pentru că au prins la generații întregi de tineri care cu mare greutate au fost ținute în frâu de societate și cu toate acestea tot a mai scos capul precum șarpele veninos la drum neumblat, câte un personaj care a otrăvit lumea. Împotriva unei otrăvi care-ți întuneacă mintea lupti cu greu, o dobori doar în timp, iar strădania depusă de cele mai multe ori lasă urme adânci. Tabloul pe care ni-l oferă societatea de azi de aici sau de aiurea este asemenea unei picturi marine de Ivan Aivazovski cu valuri uriașe care pot răsturna tot, cu atmosfera întunecată, încât nu poți desluși apa de cer și

unde pe o creastă de val o ambarcație încearcă să supraviețuiască. Se pare că acea ambarcație pe creasta valului este omenirea. Oare aceasta să fie menirea ei? Valurile uriașe se mai pot potoli? Marea pe care navigăm va mai putea fi vreodată liniștită, calmă, o uriașă întindere care să te fascineze cu culoarea ei? Se pare că nu. Poate este prea târziu să se mai întâmple așa. Natura ne-a dat mereu semnale că nu suntem prietenoși cu ea, că am devenit chiar dușmanii ei și nu am ținut cont de acestea, așa că am continuat s- o mutilăm, să luăm prea mult de la ea și să-i dăm prea puțin. Și oamenii, ei ce au făcut pentru a stăvili atacul barbar asupra naturii? Mai nimic, au mișcat doar vorbe dintr-un colț în altul al lumii, încât planeta a ajuns să ne spună, , până aici, mi-a ajuns"! Și extremele politice în acest timp cu se ocupă? Cu orice numai cu grija față de planeta care ne hrănește și ne ține încă pe toți (multe miliarde), NU. Acesta este crezul lor. Au alte priorități. De exemplu, cum să-și elimine adversarii, cum să le încurce socotelile politice, cum să-și subjuge popoarele în biruri care mai de care mai trănite, încât ai impresia zi de zi că întregi batalioane de căpușe au căzut de undeva din cer și... sug, sug sângele care a mai rămas în venele omenirii. Munca cu capul a fost grea în toate timpurile, mai ales acum când inteligența artificială a devenit un concurent veritabil pentru inteligența umană. Poate aceasta e răzbunarea planetei pentru chinul la care a fost supusă, a găsit o alternativă să se apere. Sfârșitul este imprevizibil. De ce? Pentru că omul nu are în gena lui „întoarcerea la bine”, adică să facă bine, ci mai degrabă vrea să stagneze evoluția spre această noțiune atunci când aceasta se înfiripă pentru că binele sedimentează valorile, le pune la încercare, pe când răul? Acesta crește precum buruienile după ploaie, nu are nevoie de reguli, de conduită, de atitudine defensivă. El atacă în permanență pentru că... parcă este un făcut, prinde cel mai bine la mulțimi ignorante, neinteresate de valoare, ci numai de cancan, de conflicte mărunte, de comportament grobian, vulgar, scandalos care aduce la suprafață tot ce are mai rău societatea. Păi nu acesta este scopul răului? Să se promoveze? Să capete adepți, să-și educe progeniturile în spiritul negării valorii umane, pentru că, nu-i așa? La ce-ți trebuie pregătire? „Eu nu am fost premiant și... am ajuns președinte”, așa cum spunea un fost președinte de tristă amintire care îndemna copiii să fie mediocri, pentru că așa a fost el și s-a cocoțat pe creanga cea mai de sus a societății. Greșeală a istoriei! Poate nu se va mai repeta niciodată, cel puțin trăim cu această speranță.

POEZII

George D. PITEȘ

MĂ OFILESC

Mă ofilesc în glastre cu sonete
Uitat de toți și ocolit de muze,
Doar ploile mă mai privesc confuze
De dincolo de foame și de sete.

Cu-o rugăciune searbădă pe buze
Înșir statornic rimele cochete,
Deși pe nimeni n-o să mai desfete
Nici munții de-ar cădea în mări
obtuze.

Când sufletul se vinde în bazare
Și banii se rotesc în necuvinte,
Banalul e banal, și cu tipare

Golanii urgisesc și cele sfinte.
Doar eu mai plâng discret în vechi
tropare
La geamuri sparte-n suflet și în minte.

MAI CERE

Mai cere-un suflet ajutor pe rime
Mai scoate-un vers miasele din ape,
Mai plăge-un dor, de rele să ne scape
Mai speră-un vis să credem în treime.

Mai vrea azurul zbor cât mai încape
Mai urlă noaptea, oful din vechime,
Mai cântă Luna soarta-n întregime
Mai ține-un zâmbet o speranță-
aproape.

Mai fură-o rază stele din vecie
Mai zace-o frunză când pe noi ne
doare,
Mai tace-un greier jalea din pustie

Mai face-un curcubeu un val pe mare,
Mai scrie un abis o ctitorie
Mai izvorăște-un cer o nouă zare.

CÂND BALDACHINUL

Când baldachinul vei spăla de vise
Te vei simți ușor, chiar peste fire,
Deasupra de lumesc și amăgire
Și dincolo de clipele permise,

Uitat de dor și de neprihănire
Despovărat de tainele promise,
Într-un real urcat pe noi abscise
Ascuns în lumea ta de împlinire.

Zâmbi-vei gândurilor neștiute
Din care-ți vei croi singurătatea,
Departate de trădări necunoscute

Voinței tale subjugând cetatea,
Vei îmbrăca-n azur cărări pierdute
Din alte legi durând eternitatea.

CÂND TRANDAFIRII

Când trandafirii galbeni dau în floare
Și ning pe noi petalele de ceară,
Vom ști că este iarăși primăvară
În lumea noastră plină de mirare.

Când trandafirii galbeni încă-o vară
Ne-adună într-un semn de întrebare,
Uităm că viața este trecătoare
Și-ntindem mâna pentru-a doua oară.

Când trandafirii galbeni peste lume
Destine din destine înfiripă,
Trăim curajul care ne propune

Pentru-n miracol și-o deschisă-aripă,
Ce-n veac ne poartă cu sfințit renume
În zbor apoteotic de o clipă.

LA ÎNCEPUT

La început ți-am dăruit o eră
Pe care-ai rătăcit-o-n amuțire,
Între speranță, vis și uluire
Urcând privirea către altă sferă.

Apoi, convins, ți-am dăruit ursire
Și de pe țarm o ultimă galeră,
De care ai fugit, prizonieră
Să nu ajungi în altă regăsire.

Atunci, oftând, ți-am dăruit o scară
Cu fiecare dor să urci o treaptă,
Din cer în cer, cu inima ușoară

S-aduni în barca Lunii nori de vată,
Și printre stele construindu-ți gară
Să mă aștepți zâmbind, măcar o dată.

STRIGĂM ADÂNC

Strigăm adânc prin clopote, înaltul
Din suflete, simțindu-ne prea plinul,
În crame împlânzindu-ne veninul
Și-n calendare străpungând bazaltul.

Strigăm din vămi neregăsind destinul
Din trandafiri, unde tânjește psaltul,
Ca de-obicei, îngenunchind cu altul
În fața crucii unde curge vinul.

Strigăm prin rugi, ce nu sunt ale noastre
Dar ne-am dori să ne-implinească visul,
Murim încet, în nedorite glastre

Păziți de-un ochi imens din nepermisul
Mister, păzit de nesfârșiri albastre
Ce umple-va încet, cu noi, abisul.

IRONIE ȘI SPIRIT NASTRATINESC

Constantin MIU

Volumul de versuri **REVELAȚII din deasupra și din dedesubt** (Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2013), semnat de domnul Ion Iancu Vale (director fondator al revistei **Climate literare**) cuprinde – așa cum mărturisește autorul – creații mai vechi și mai noi, scopul declarat fiind „acela al jalonării drumului meu existențial, spiritual-metafizic, care, în vreme, a fost marcat de sinuozități...” (p. 13).

În prefața cărții – „**Revelații**” și **frondă** –, după ce mai întâi menționează că a fost remarcat încă din 1986 de către Constanța Buzea (la **Poșta redacției** revistei **Amfiteatru** – precizăm noi – C. MIU), apreciat de către Mircea Horia Simionescu și Cezar Ivănescu (în 1997), Theodor Codreanu vorbește despre **spiritul de frondă** al unui poet „care se încapățânează să nu scrie precum colegii postmoderniști”, căci „Ironia se-ndreaptă către poetica postmodernistă, care se leapădă de literatura clasică și modernă, **cool** fiind să scrii <<poezie>> fiziologică, fără urmă de pudoare...” (p. 7, 8).

Sub aspect structural, cartea în discuție are trei secțiuni: partea cea mai amplă – **Recurs la hotărâre** (poezii cu vers liber, datate înainte și după Revoluția din 1989), **Percepție metafizică** (poezii în vers clasic, dar și în vers liber) și **Argumente** (aprecierile scriitorilor avizați, pomeniți mai sus, cu privire la creațiile dlui Ion Iancu Vale).

Noi apreciem **ironia în absurd, în maniera lui Urmuz**. Ilustrative, sub acest aspect, sunt **la papura verde** și, mai cu seamă, **năprasnica fobie a lui Policarp Resteu**. În cazul primei creații, **incipitul este descriptiv**: abundența detaliilor **chioșcului cochet** (pe dinafară) contrastează cu vidul din interior: „Un chioșc cochet, printre multe altele, din placaj/ și scândură geluită, vopsit în alb, pe ai cărui pereți/ o mână pricepută pictase ochiuri de lac din care, / printre nuferi, răsar mănunchiuri verzi de papură.” ; „Prin geamul de o curățenie îndoielnică se văd aliniat/ de-a lungul pereților rafturi goale/ ale căror încheieturi etalează lucrături/ savante de păianjeni.” (p. 19). Acum, se poate înțelege că volumul are la bază raportul **aparență/ esență**, deorece, așa cum spune poetul, avem de-a face cu o serie de **revelații din deasupra și din**

dedesubt. La început, discuția dintre cumpărător – **un domn elegant, în vârstă** – și vânzătoare este verosimilă, însă din momentul când apare întrebarea în legătură cu **nodurile gordiene**, aceasta alunecă pe panta ironiei în absurd: „<<Noduri gordiene aveți? >> (...)/ <<Dar ceva, așa, mai aparte, nu aveți?>>/ <<Ba da, cum să nu, avem câteva sortimente în culori/ foarte țipătoare, e o nebunie să știți>>/ <<Țipătoare, a nu, nu... mie îmi place liniștea>>. / <<Nu vă fie teamă, spune vânzătoarea, / sunt prevăzute cu antifoane de ultima oră>>/ <<Ei, atunci... și cum le dați, la bucată, la legătură? >>/ (...)<<Noi nu vindem nodurile decât la litru>>/ Cumpărătorul dă din mână împăciuitor>>: / <<În fine... dați-mi doi litri și o pungă>>.” (p. 20-21). Dacă până aici vânzătoarea e numai lapte și miere, încercând prin răspunsurile sale să câștige bunăvoința cumpărătorului, atunci când acesta o atenționează să nu-l mai ciupească la cântar, ca data trecută, femeia devine isterică și cere unui agent de poliție, aflat prin ăpreajmă, să-l pună la punct pe recalitrant: „<<Vă rog să luați măsuri, altfel o să mi se pună un nod în gât, / și o să fie cumplit pentru toți! >>.” (p. 22). Felul cum vorbește și acționează omul legii e specific milițianului **epocii de aur** (cf. p. 22). Finalul este unul deschis: urmează un **alt client elegant și în vârstă, alt sergent** care își face rondul în dreptul chioșcului, și comedia poate continua la nesfârșit.

A doua creație, de care aminteam, – **năprasnica fobie a lui Policarp Resteu** – relevă felul cum se va contamina un funcționar de la căile ferate, care asculta disertatia crainicului despre microbi. Accidentat în baie, în timp ce „vâna” muște, care ar fi fost purtătoare de microbi, protagonistul ajuns la o circă sanitară se vede nevoit să se răstească la felceriță: „Să nu puneți mâna pe mine până nu vă dezinfecțați, / acum, în fața mea, / toți sunteți îmbibați de microbi>>, continuă ampoliatul, / îmbrâncind-o pe biata fată...” (p. 31). Isteric se comportă și în dialogul cu chelnerul din restaurantul în care intrase, spre a-și potoli foamea: „Eroul nostru îi împinse cât colo mâinile de pe fața/ de masă, țipând furios: / <<Pleacă du-te și te spală-te imediat, altfel/ nu-ți permit să mă servești! >>” (p. 31, 32). Contaminarea e atât de puternică, încât protagonistul e afectat și în plan oniric: „Visase și se făcea că microbii, care în visul lui luaseră/ forme de monștri hidoși, imenși, / dansau în jurul lui cântând: / <<Eu sunt virusul dizenteriei și am să-ți fac praf/ și pulbere intestinale>> / <<Eu, al hepatitei și am să-ți distrug ficatul! >>” (p. 33). Obsesia atinge proporții paroxistice: „Terminând cu vasele din bucătărie, / veni rândul lenjeriei și al hainelor. / Goli șifonierul, sertarele toate, trase carpetele/ de pe pereți, adună covoarele de pe dușumea/ și, dezbrăcându-se până la piele, cum l-a făcut mă-sa, / grămădi totul în mijlocul casei. / Dădu

drumul la robinete și începu să arunce sodă/ și apă fiartă peste tot acest talmeș-balmeș textil. / Spărgând turbata noapte. / zorile îl găsiră pe neobositul Policarp/ mutând, spălând, frecând,...” (p. 33-34). Punctul culminant al fobiei protagonistului este atins în momentul când urcat în salvare, vecinii care au sunat să-l ia văd cum acesta se apucă să frece de zor geamul mașinii, cu o cârpă. (cf. p. 34).

Atunci când abordează lumea rurală, ironia uzitată amintește de **spiritul nastratinesc al țăranilor** din seria **La lilieci** a lui Marin Sorescu. Aspectul acesta transpare din **povestea celestului zbor al lui Ion Lasămăverde și al nepotului său, larel**. Ca și la Marin Sorescu în volumul amintit, umanitatea rurală a lui Ion Iancu Vale este prezentată de un regizor discret, lăsând cititorului spectator impresia că această lume pestriță se prezintă singură. Spontaneitatea vorbirii și faptul că spectacolul se desfășoară sub ochii cititorului sunt încă o trăsătură a spiritului nastratinesc. Comportamentul deviant al unor personaje, cu apucături sau hobby-uri ciudate, contrastează cu normalitatea. Ceea ce este „normal” pentru ele e anormal pentru cititorii-spectatori. De aceea, putem situa asemenea personaje în galeria celor cu spirit nastratinesc, ele luând aparența drept esență. De aici și rizibilul situațiilor. Tonul narativ îi permite autorului realizarea unor situații ilare, paradoxale și absurde. Spre pildă, o bizarerie – semnalată de nepotul defunctului celor de la priveghi – anticipează aventurile ieșite din comun, de care vor avea parte, acestea nefiind decât secvențe ale unui **teatru în absurd**: „În casă toți tresăriră speriați/ când larel zise că unchiul mănâncă florile./ Priviră mortul cu ochii holbați și văzură cum buzele/ lui Ion se închid peste codița unei flori de lămâiță și/ atunci își dădură seama că buchetul de flori/ de pe pieptul lui se cam micșorase./ Cu ochii înțeptoși de fumul usturător al lumânărilor/ gândiră că au cine știe ce vedenii...” (p. 45-46). Din momentul când convoiul mortuar pătrunde în curtea bisericii, un cârd de cerbi năvălește dinspre cimitir și se îndreaptă spre pădurea ce înconjură satul. Ei sunt „vestitorii” trezirii lui Ion din **somnul lui de piatră**: „Ion Lasămăverde „deranjat” din somnul lui de piatră/ se ridică în capul oaselor și striga tare/ ia biciul larel și mână boii să zburăm, / iar voi fraților așteptați-mă acasă că mă întorc să prăznuim.” (p. 48). După o lungă așteptare, cei adunați la praznic, după dorința protagonistului, se trezesc cu carul mortuar și spre dezamăgirea lor, în loc să le povestească despre aventura sa ceaștă, Ion vrea să se veselească: „Însă, chiar atunci, în strigătele de bucurie/ ale mesenilor, carul poposi lin în fața porții. / Din el sări Ion mai viu ca oricând, / intră în curte și se așeză pe scaunul pregătit / îndemnând să se toarne băutura și să se aducă mâncare./ (...) Cei prezenți începură să bea și să

mănânce în tăcere/ așteptând ca „zburătorii” să înceapă să povestească. / Ion însă le strigă să fie mai veseli, / că doar e vorba și de o înviere, nu doar de o înmormântare...” (p. 49). În acordurile de vioară a lui Ghiță Șapteluni, sunt prezentați prietenii cei mai buni ai mortului/ înviatului, fiecare având o anecdotă năstrușnică (Viță Măgădău, Bică Belea, Lică Gurău, Bian Brăduț, Vili Zgârți, File Speriatu – cf. p. 50-51). Povestea se complică a treia zi, când cheflii sunt treziți de **chiotul ciobănesc al lui Ion**. Acesta se precipită să prindă un fluture sângieru și „intră pe ușa deschisă a camerei, din care/ cu trei zile în urmă Ion fusese scos din coșciug pentru/ a fi dus la groapă, iar Ion intră și el după fluture în casă.” (p. 54). Finalul are mai multe secvențe în absurd:

- „Cei de afară îl așteptară un timp bun, sperând/ ca acesta să le mai aducă băutura, setea lor devenind/ din ce în ce mai puternică. Acesta însă nu mai apărea.”;

- „Brică plecă după el, în camera de jos, să vadă ce face/ și îl găsi pe Ion întins pe masă, / cu mâinile încrucișate pe piept/ și cu ochii larg deschiși. / Între buzele strânse se întrezărea o aripă purpurie / de fluture”;

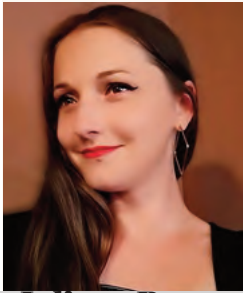
- „toți îl priveau zâmbind sceptici. / Erau convinși că e vorba de o nouă farsă, că Ion se va scula/ și își vor continua cheful”;

- „așa că începură să-l scuture, să-l gâdile, / să-i dea bobârname, dar degeaba/ Ion era de data asta mort, ca morții.” Punctul culminant este unul paradoxal. În loc să rămână la priveghi, cei care până mai deunăzi chefuiseră lasă mortul singur, doar cu nepotul.

Din secțiunea **Percepție metafizică**, ne-a atras atenția poezia **zburătorii**, care având la bază motivele **zborului** și al **dublului**, pune în discuție, sub aspect metaforic, soarta creatorului, care aspirând spre înalt, spre perfecțiune, are un destin nefericit – aidoma **păsării frumoase**, cu aripa rănită, ce tânjește să zboare, poetul poatea avea parte și el de un zbor frânt, curmat de crudul destin: „O, pasăre frumoasă, ce milă mi-e de tine, / acum că într-un fel te-asemuiești cu mine, / la fel ca mine tu tânjești spre înălțare/ tot vrând să fii alături de veneratul soare. // Și nu știu care este cel mai nefericit/ tu c-ai pierdut zborul, sau eu că mi-a lipsit/ căci m-am născut cu dorul de a mușca din zare, / doar aripi n-am avut la gândul ăsta mare. // Dar hai la mine-n casă, te rog ca să primești/ tovarășă să-mi fii cât o să mai trăiești, / iar eu voi priveghea din viață să nu zbori/ și doi vom fi de-acum tereștri zburători.” (p. 142-1143).

COLAJ LIRIC

Iuliana Pașca

Poezie fără frontiere ITHACA

Germain Droogenbrood

Caiet de călătorie

Un perete învăluit de soare
mici flori închise în adăposturile lor
cu gurile deschise spre albastra
speranță a zilei
în ochii apei
înțelesuri nepătrunse
mici picături care strălucesc orbitor
dimineața
și apoi dispar.

Îmi pun mâinile pe zid
simt tăcerea dinăuntru
vocea pietrelor
febra mării
un mister interior
pe care nu știu cum să-l scriu
pe cerul deschis
închid ochii
și adun
cu mâinile curate
poezia.

CARLOS RAMOS, Portugalia
Traducere: Iuliana Pașca

Ficusul

Ficusul
este la doar câțiva metri în fața
biroului meu.
Pot să-l văd de fiecare dată când ridic
privirea
și mereu pare să fie nemișcat.

Fiecare frunză este ca o mică vioară.
Atâtea melodii ascunse atârnă acolo
și numai în somnul meu le aud
cântând împreună.

Când mă trezesc dimineața,
pământul e acoperit cu toate notele
și un nou vers apare pe ramuri.

Interpretează încontinuu
bucurându-se și niciodată obosind.

Oare îmi risipesc eu timpul?
Sau, ca în cazul lor, schimbări plăcute
se întâmplă mereu, însă doar în
interior,
iar exteriorul pare să fie nemișcat?

Yanlan Yu, China-Canada
Traducere: Iuliana Pașca

Distrugerea simțurilor II

Trăiesc în brațele tale ca un vis
solitar
și sunt valul ce se ridică iar și iar
când din spuma mării spre plajă se
avântă
și cade sfărâmat între ochii tăi.

Ca lumina ce mi-o smulgi de sub
pleoape,
cenușă de întuneric și abis;
ca pulsația oarbă din urechile mele –
amintirea aerului pe marmură,

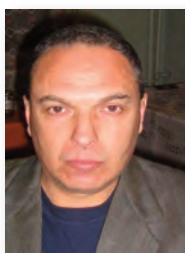
voi fi din nou sărutul distrus
dornic să se cufunde între buzele tale,
și voi simți din nou pe trup

întunecata tăcere a părului tău,
murmurul delicat al mâinilor tale
și tristețea ultimă a visului.

Ali Chumacero, Mexic 1918-2010
Traducere: Iuliana Pașca

Nonconformistul Charles Baudelaire, „punct de plecare pentru poezia modernă”

George PETROVAI

Născut pe 9 aprilie 1821 la Paris (tatăl lui, Joseph-François Baudelaire se născuse în 1759, iar mama sa, Caroline Archenbaut-Dafayis sau Dafays, se născuse în 1793, ne spune Mircea Braga în *Tabel cronologic* la cartea *Florile răului*, ediție alcătuită de Geo Dumitrescu, cu o *Introducere* semnată de Vladimir Streinu, Editura Minerva, BPT, București, 1978), Charles Baudelaire, viitorul mare rebel, estetician, critic, traducător, publicist și poet (autorul unei drame lirice „nemaîncercată de nici un poet anterior” – V. Streinu), măcar prin data nașterii face parte din romantism, curentul complex și generos, care – spre deosebire de clasicismul eminent francez din secolul al XVII-lea („în celelalte țări conturându-se doar unele manifestări izolate” – Ovidiu Drîmba) - și care, ne încredințează același O. Drîmba în *Literatura universală pentru anii III-IV uman* (Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976), nu numai că „apare ca un curent general de artă” (literatură, arte plastice, muzică), ce – în unele țări – se extinde „în domeniul filosofiei, al esteticii și al istoriei”, dar cunoaște o multitudine de forme/romantisme – „câte țări în care a apărut sau câți scriitori care l-au cultivat”.

Ceea ce, desigur, nu exclude posibilitatea stabilirii unor trăsături generale ale acestui mare curent: respingerea regulilor clasice (în teatru, de pildă, regula celor trei unități – de timp, de loc și de acțiune), exaltarea sensibilității, visul și visarea, melancolia și însingurarea, principalele surse de inspirație sunt istoria și Evul mediu, respectiv țările sudice sau orientale (de unde romanticii vor reține componenta exotică), importanța acordată frumuseților naturii și culorii locale, atenția de care se bucură infinitul temporal și spațial, interesul tuturor romanticilor pentru poezia populară și tradițiile naționale, impresionanta lărgire a vocabularului poetic „prin acordarea unor valori stilistice cuvintelor arhaice, regionale și populare” (O. Drîmba), creionarea și impunerea unor tipuri umane colosale (geniul, titanul,

demonul, profetul), necontenita aspirație spre opere grandioase și – în opoziție – spre cultul fragmentarului...

După cum spuneam mai sus, legăturile lui Baudelaire s-ar părea că se reduc doar la nașterea sa în perioada de vârf a curentului apusean (german, englez, francez, american, austriac, italian, chiar polonez) și al celui rusec (la noi a dobândit maxima sa strălucire prin creația lui M. Eminescu din a doua jumătate a secolului 19), asta dacă se dau uitării studiile închinat de el unor pictori (Delacroix, Guys), muzicieni (Wagner) și scriitori (V. Hugo, Gauthier, G. Flaubert), unii dintre aceștia (Eugène Delacroix, Richard Wagner, Victor Hugo) fiind corifeii romantismului în artele practicate, studii prin care „depășise estetica romantismului, ca și aplicațiile lui eseistice” (V. Streinu), întrucât conțin „o adevărată doctrină estetică, filosofică și mistică”, prin punerea în circulație de „noi concepte ale gândirii estetice”, cum nimeni nu mai încercase până la el.

Aceste studii „spontane sau ocazionale, ale lui Baudelaire despre frumoasele arte, despre literatură și muzică” sunt considerate de Y.-G. Le Dantec, editorul din 1954, „creații tot atât de geniale ca *Les Fleures du mal* și *Le Spleen de Paris*”!

De altminteri, ne face cunoscut Vladimir Streinu în a doua parte a *Introducerii (Baudelaire în literatura română)*, „literatura noastră cunoaște mai întâi, spre deosebire de alte literaturi, pe criticul de poezie, pe traducător și apoi pe poet”, fapt pentru care se poate spune că marele poet francez pătrunde în literatura noastră „destul de timpuriu și deopotrivă destul de întârziat”.

Având la el în țară doar faima de „personaj malefic și aventuros” (rămâne orfan de tată la șase ani, în 1828 mama lui se căsătorește cu locotenent-colonelul Jacques Aupick, lucru pe care i l-a reproșat mai târziu în orgolioasa frază „Când ai un fiu ca mine, nu te recăsătorești”, în aprilie 1839 este eliminat de la Colegiul *Louis-le-Grand* „pentru insubordonare”, după eliminare trăiește izolat de părinți, apoi se hotărăște pentru cariera literară și stabilește legături cu nume sonore ale literaturii franceze, precum Gérard de Nerval și Balzac, dar și cu prostituata Sarah la Louchette, de la care va contracta boala ce-i va provoca paralizia unei jumătăți de trup în ultimul an de viață, afazia și – pe 31 august 1867 – moartea; părinții urmăresc să-l îndepărteze de mediul primejdios în care viitorul poet se complăcea, așa că-n iunie 1841 îl îmbarcă pe un pachebot cu destinația Calcuta, dar – spre indignarea generalului Aupick – el revine la Paris, unde, fiind deja major, își revendică moștenirea lăsată

de tatăl său, apoi se stabilește pe insula Saint-Louis, îi cunoaște pe Théophile Gautier, Saint-Beuve, Victor Hugo și pe mulatra Jeanne Duval, figurantă la teatrul Porte-Saint-Antoine, de care se va atașa până la sfârșitul vieții; face cheltuieli atât de nebunești, încât în anul 1844 „mama poetului deschide acțiune în justiție pentru constituirea tutelei, ba chiar – după desemnarea Jeannei Duval ca moștenitoare – are pe 30 iulie 1845 o tentativă de sinucidere, fiind îngrijit de mama sa la reședința generalului Aupick, însă, îndată după însănătoșire, noi neînțelegeri cu părinții îl determină să se stabilească la hotelul Dunkerque; participă la revoluția din 1848 și traduce în limba franceză întreaga operă a lui Edgar Allan Poe; în anul 1857 se tipăresc 1300 de exemplare din *Les Fleurs du mal*, pentru ca două luni mai târziu, „substitutul procurorului imperial, Ernest Pinard, să obțină condamnarea lui Baudelaire la 300 franci amendă pentru atentat la morala publică și la bunele moravuri”, hotărâre anulată de-abia în anul 1949), cu o asemenea faimă, deci, nu-i de mirare că doar oamenii de litere din generația sa (Hugo, Flaubert, Gauthier, Leconte de Lisle, extrem de prudentul Sainte-Beuve), precum și cei din generația mai tânără (Stéphane Mallarmé, Paul Verlaine, englezul Algernon Charles Swinburne) erau conștienți de noutatea poeziei și a ideilor baudelairiene (Swinburne, de exemplu, încă din 1862 s-a declarat discipolul marelui bard francez, astfel – ne înștiințează V. Streinu – el reprezentând „prima radiație extrafranceză a geniului baudelairian”), ilustrii săi contemporani chiar căutând să-l sprijine în tragica-i aventură de neînfricat luptător cu lumea superficială, egoistă, prefăcută și vulgară în care trebuia să trăiască.

*

În atari condiții, este în firea lucrurilor că Titu Maiorescu l-a cunoscut numai pe Baudelaire-traducătorul lui E.A. Poe, eseistul Jean Prevost făcând delicioasa afirmație că americanul „l-a plagiat...cu anticipație” pe francez...

Dar T. Maiorescu, primul român care în 1867 „consemnează public” una dintre lucrările lui Baudelaire, este atât de fermecat de *Histoires extraordinaires*, numele sub care, printr-o trudă de peste 15 ani, francezul adunase toată opera tradusă a americanului, încât în caietul de *Însemnări zilnice* va nota că Poe și Schopenhauer sunt preferații lui. Citind totodată prefața cărții, unde traducătorul susținea că marele poet american „formulase cu 20 ani mai devreme propriile-i gânduri” (V. Streinu) și „preluând el însuși din Baudelaire câteva idei estetice ale lui Poe,

ca să-și susțină afirmarea lor în *O cercetare critică asupra poeziei române în 1867* (partea a doua, *Condiția ideală a poeziei*”, admirația lui față de cei doi supraînzeștrați merge până la a-i îndemna pe Eminescu și Caragiale să traducă din E.A. Poe câte o povestire sau două, „dar după textul francez”! Astfel traduce Eminescu povestirea *Morella*, iar Caragiale traduce *Masca morții roșii* și *Butelia de Amontillado*...

Seria traducerilor din poezia baudelairiană, ne informează în continuare V. Streinu, va fi deschisă tot de un junimist: Vasile Pogor publică în *Convorbiri literare* (nr. 3 din 1870) poeziile *Țiganiilor călători* și *Don Juan din infern*. Apoi traducerile se opresc și de-abia după cinci ani „un neidentificat P.E. semnează timid *Tristețea lunii* în efemera *Revista Junimii* (nr. 1 din 1875)”, chit că doi mari poeți români, Tudor Arghezi și George Bacovia, „au preluat în tinerețe unele motive lirice caracteristic baudelairiene, pentru ca la maturitate să se declare personalități originale” (V. Streinu).

Traducerile din prezentul volum (de altminteri, singura carte de poezii scrisă de Baudelaire) aparțin lui Alexandru Philippide (cele mai multe și, în autorizata opinie a lui Streinu, cele mai izbutite, căci „eminentul traducător” a surprins și reținut „specificitatea lirică a originalului”), lui Tudor Arghezi (a tradus un număr restrâns de poezii, unde nu ezitase „să înlocuiască metafora originalului cu metafore personale, admirabile bineînțeles, dar alternante față de textul francez, cum e cazul cu *Albatrosul* prizonier, ale cărui aripi târâșe ca *vâslele* pe laturile corăbiei erau preschimbate în *mâini ciunge*), lui Ion Pillat (el „reflectase la antinomia structurală a marelui poet” și „stăruise asupra dublei înfățișări a lirismului din *Les Fleures du mal*, asupra oscilărilor între Lucifer și Dumnezeu – în ordine teologală, între mulatresa Jeanne Duval și Doamna Sabatier – în ordine erotică”), apoi lui Lazăr Iliescu, Șerban Bascovici, Ion Barbu, Alexandru Hodoș, Ion Caraion, Virgil Teodorescu, Lucian Rădan, Vladimir Colin, Perpessicius, Mihai Beniuc, Nina Cassian, Veronica Porumbacu și mulți alții.

Volumul cuprinde 156 de poezii, adică fondul operei baudelairiene de care amintește Geo Dumitrescu („cifrat în jurul a 150-160 de piese”), grupate în următoarele capitole sau, mai degrabă, cicluri: *Spleen și ideal* (cuprinde 89 de piese), *Imagini pariziene* (18), *Vinul* (5), *Florile răului* (9), *Răzvrătire* (3), *Moartea* (6), *Piese osândite* (6) și *Poeme adăugate* (20).

Cartea are o dublă dedicație: a lui Théophile Gautier („Poetului desăvârșit, neîntrecutului magician al literelor franceze, scumpului și veneratului maestru și prieten”) și a autorului, care semnează doar cu

inițialele C.B. („cu sentimentul celei mai profunde smerenii îi dedic aceste flori bolnave”), se deschide cu poemul *Prefață* („Greșelile, păcatul, zgârcenia, prostia/ Ne-aruncă-n suflet zbucium și-n trupuri frământări/ Și noi nutrim cu grijă blajine remușcări/ Așa cum cerșetorii își cresc păduchieria”) și se încheie cu remarcabilul *Epigraf pentru o carte osândită* („Tu, cititor, tăcut, bucolic,/ Naiv și sobru om de munci,/ Această carte s-o arunci,/ Cu tot desfrâu-i melancolic”, respectiv: „Dar dacă vrednic scormonești/ Cu ochiu-n râpi adânci, de freamăt,/ Citește, și-ai să mă iubești;”).

Vladimir Streinu ne face cunoscut că autorul acestei tulburătoare cărți „se visa emul al lui Byron și Hugo, fără să știe, deși conștient de geniul propriu și de ratificarea viitorului, că urmările operei sale vor depăși în timp, dacă nu și în spațiu, influența atât unui a cât și a celuilalt”, iar Ovidiu Drîmba ne înștiințează că, deși „nu poate fi încadrat într-un curent anumit”, Baudelaire trebuie să fie considerat „un principal punct de plecare al poeziei moderne” (sonetul *Corespondenți*, de pildă, anunță principiile simbolismului, curent literar apărut în Franța în jurul anului 1880, „ca o reacțiune împotriva poeziei prea retorice a romanticilor, precum și împotriva impersonalității reci a poezilor parnasieni: „Natura e un templu ai cărui stâlpi trăiesc/ Și scot adesea tulburi cuvinte ca-ntr-o ceață;/ Prin codri de simboluri petrece omu-n viață/ Și toate-l cercetează c-un ochi prietenesc”) și că „rareori s-a întâmplat în toată literatura universală ca un volum de poezii (singurul pe care l-a scris Baudelaire) să aducă o sinceritate atât de totală a unui poet”. Da, o carte cu adevărat unică, pe care autorul o numește „sălbatică” și o definește în caracteristica-i manieră a cuvintelor tari și aparent contradictorii (mă rog, cam așa cum va spune, câteva decenii mai târziu, Emil Cioran în *Schimbarea la față a României*: „Iubesc istoria României cu o ură grea”!): „În această carte sălbatică mi-am pus toată inima, toată duioșia iubirii, toată religia mea și toată ura”.

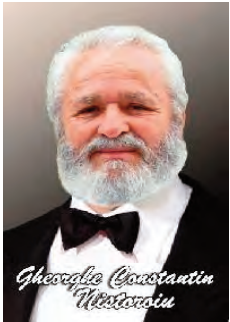
Prin excelență poet al mizeriei morale (extraordinarul simbol al poetului, neînțeles de vulg, din celebrul sonet *Albatrosul*: „Poetul e asemeni cu prințul vastei zări/ Ce-și râde de săgeată și prin furtuni aleargă;/ Jos pe pământ și printre batjocuri și ocări/ Aripile-i imense nu-i lasă loc să meargă”) și al mizeriei materiale („Prin vechi foburguri unde, pitit după obloane,/ Desfrâul se desfată în tainice cotloane” – poemul *Soarele* din *Imagini pariziene*, apoi cutremurătoarele imagini ale neputinței din *Cei șapte bătrâni*, respectiv al bătrânei ce caută „resturi de mâncare/ La orice cafenea/ De mahala” din poemul *Unei cerșetoare cu păr roș*), Baudelaire este totodată poetul *spleen*-ului (termen englezesc pentru indecelabilul amestec dintre scepticism, plictiseală și

dezgust), „sentimentul” trântorilor și îmbuibăților, pe care-l desfide în toate cele patru *Spleen*-uri din ciclul *Spleen și ideal*: „Februarie, de-a pururi ciudos pentreaga fire,/ Din urna-i plină toarnă un frig întunecos/ Localnicilor firavi din negre cimitire/ Și moartea rece peste foburgul neguros” (primul *Spleen*); „Nimic nuntrece-amarul acelor zile șchioape/ Când, sub ninsoarea vremii ce stă să ne îngroape,/ Urâtul, rod al tristei, nepăsătoarei firi,/ Ia-nfățișarea unei cumplite nemuriri” (al doilea, cu prelungiri în lirica bacoviană); „Sunt ca un prinț pe-o țară de negură stăpân,/ Bogat dar trândav, tânăr și totuși prea bătrân” (al treilea); „Și lungi și nesfârșite convoaie mortuare/ Încet și fără muzici prin suflet trec mereu;/ Speranța-nvinsă plânge; și, rea, dominatoare,/ Înfinge Spaima negrul ei steag în craniul meu” (al patrulea *Spleen*).

Dar Baudelaire a cântat, de asemenea, pictura universală (șapte din cele 11 strofe ale poemului *Farurile*, încep cu numele unora dintre cei mai mari pictori ai tuturor timpurilor: Rubens, da Vinci, Rembrandt, Michel-Angel, Watteau, Goya, Delacroix), a ilustrat în *Nenorocul* șansa înveșnicirii omului de cultură prin necruțătorul raport/conflict dintre „Timpul scurt” și „Arta lungă”, a descifrat „taina eternă” ce se ascunde în „omul liber” și „vasta mare”, „Vrăjmași cumpliti în luptă, o, frați neîmpăcați” (*Om și mare*), a elogiat necuprinsa și generoasa Frumusețe naturală în poemul *Frumusețe* („Frumoasă sunt cum este un vis cioplit în stâncă/ Și sânii de care atâția se striviră/ Poeților o mută iubire le inspiră,/ Materiei asemeni, eternă și adâncă”), a văzut Femeia ca „o statuie cu har miraculos” (*Masca*), căreia dorește să-i sugă „otrava binecuvântată,/ Adormitoare-a vechilor torturi,/ Din vârfu-acestor săni rotunzi și duri/ În care n-a fost suflet niciodată” (*Uitarea*), ba chiar s-o supună la veritabile torturi fizice din categoria celor masochiste: „Să-ți pedepsesc frumosul trup,/ Să-ți sânger carnea-nspăimântată,/ Nevinovatul sân de fată,/ Și-o rană-n coapsa ta să rup” (*Celei prea-vesele*). În felul acesta, pe urmele marilor creatori din literatura universală (Dante, Shakespeare, Villon, Hugo etc.), Baudelaire a dat un viguros impuls poetic întru lărgirea sferei esteticului, prin ridicarea răului și urâtului la rang de mare artă. Adică ceea ce și-n pictură avusese deja loc prin Hieronymus Bosch, iar Tudor Arghezi va transforma această aspirație a maestrului în manifest literar-artistic: „Din bube, mucegaiuri și noroi,/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi”...

Nu doar atâta, căci în poemul *Imn frumuseții*, Baudelaire descoperă noi potențe ale Frumuseții, prin asocierea acesteia cu Groaza (ce nu-i cel mai slut „juvaier” al ei) și cu Omorul („breloc de preț”, ce saltă cu-n cântare pe mândrul pântec al acesteia).

ARTUR GABRIEL SILVESTRI – STRĂLUCIND ÎN AURA ROMÂNIEI TAINICE

Gheorghe Constantin
NISTOROIU

Continuare din numărul trecut

Națiunile creștine trăind ortodox se glorifică prin spiritul și sacrificiul Geniilor, Profeților lor! Iubirea de CARTE, SCRISUL și GÂNDIREA adâncă le-a primit ereditar-spiritual de la Marele Profet ZAMOLXE prin întreitul imperativ: *să citești mult, să scrii mult, să cugeți mult!*

Atât de mult a însemnat Cartea și scrisul pentru marele prozator rus F.M. Dostoievski, încât după ce a scăpat în ultima clipă de pe eșafod, de pedeapsa capitală și a fost trimis 4 ani la Ocnă, a exclamat: *„mai bine cinsprezece ani de temniță, dar cu pana în mână!”* (Doru Cosma, op.cit.)

Iubirea de CARTE a mai îndrăgit-o testamentar și de la marele Mitropolit al Țării Românești, marele Cărturar, marele Ctitor de Carte aleasă și de lăcașuri sfinte, Antim Ivireanul. *„O carte bună, este prietenul cel mai bun; drept aceea te însoțește cu drag cu dansa, când n-ai vreun prieten ca să-ți încredințezi ale inimii tale, pentru că aceasta nu-ți va vădi tainele tale, ci încă îți mai tălmăcește și înțelepciunea!”* (Antim Ivireanu, *Pilde filosofești*, Târgoviște-1713)

Iubirea de Carte i-a conferit Aura de mare Cărturar, iar scrisul admirabil și l-a înfrumusețat cu mireasma și cromatica unui mare Sacerdot zamolxian al narațiunii creștin-ortodoxe. Smerit, cucernic și înflăcărat în fața sufletului său frumos de vlaho-get, și-a urzit gândurile în purpura regală, și-a țesut cuvintele rafinate în brocartul princiar, brodându-și cugetul pe esența lui de creație din Izvorul Filocaliei Neamului geto-daco-român. Fiecare Operă, a Marelui Cărturar, ctitorită pe Taina cuvântului, frumos scris – reflectat din Aura dumnezeiască a LOGOSULUI, trebuie să fie în egală măsură Artă și Ctitorie divină!

ARTUR SILVESTRI

În Opera sa grandiosă se recapitulează o scânteie de soare înspre un tril de ciocârlie, o perlă de rouă pe un boboc de trandafir, un ciripit de rândunică încrustat de un zumzet de albină, un fir de iarbă într-o adiere de vânt, un izvor de munte spre susurul hârjoanei mieilor și iezilor, un clinchet de copil spre o îngemănare a cântării Mamei doinitoare, urmată de un foșnet mătășos de grâu copt reflectat în pocalul rubiniu al Vieții binecuvântate, ca o revărsare de Har, de Doină, de Legendă, de Dor, de Filocalică iubire serafică.

Destinul Geniului, al Profetului valah se circumscrie vocației sacre și misiunii cosmice în care se întrepătrund, parcă predestinat comuniunea Neamului nostru cu Atotcreatorul. Geniul getic este NISTRUL, PRUTUL, SIRETUL, SOMEȘUL, MUREȘUL, TÂRNAVELE, TISA, TIMIȘUL, JIUL, OLTUL, ARGEȘUL și DUNĂREA în curgerea lor veșnică către Răsăritul ortodox, în care susură ancestralele unde pelasge: roșii, galbene, albastre, verzi, albe – COROLA ineputabilelor valori spirituale de armonie, mistică, isihasm carpatin, filocalie și sofianism.

În pâlpâirea Aurei sale, nemuritoare, scânteietoare, arzânde, dogoritoare, surâde Icoana Neamului, a Patriei iubite, a Cerului, dar și cea a Îndrumătorului spiritual, a Pedagogului creștin, a Tribunalului istoriei naționale, a Sacerdotului Literaturii ortodoxe valahe, ce risipește cu Litere de Aur un Propăvăduitor al scrisului de esență și un mare Fondator de Carte aleasă.

Trecutul i s-a destăinuit într-un Prezent al Viitorului !

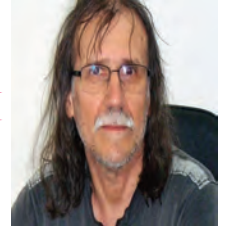
DESTĂINUIE-TE, TRECUTULE !...

*„Destăinuie-te, Trecutule, fără-de-început!/
Vârstele rostogolesc spre sânul tău/ valuri după
valuri care murmură,/ dar ele-și pierd și înțelesul
și vibrația/ întunecându-se în neguros-ți hău/ ce
n-are nici o zbârcitură!// Tu nu ești mort, Trecutule,
dar taina ți-o întuneci./ De-aceea simt în viața
mea/u magici pași cum luneci,/ și uneori mi te
ghiciei/ în duhul orelor târzii./ Căci tu nu pierzi nimic
din tot ce-a fost:/ Istoria străbunilor știind-o pe de
rost/ și zile după zile - / din nou o tipărești/ pe
străvezile, ușoarele vieții noastre file:// Și îți aduci
mereu aminte/ uitate nume dinainte;/ neliniștit,
Prezentul glăsuiește vag/ prin glasul tău din al
tăcerii prag.”* (Rabindranath Tagore, *Versuri*, trad,
George Dan, Ed. Tineretului, București-1966)

Întru BUNĂVESTIRE – Serafică a Străbunilor cerești, Magistre ARTUR GABRIEL SILVESTRI!

POEZII

George IONIȚĂ

Zâmbetul tău

îmi lipsește zâmbetul tău
care îmi lua toate apăsările
mai ales acum
când frunzele migrează
iar zilele devin tot mai gri
când focul trosnește în sobă
și singur privesc cum dăre de lumină
par a scoroji pereții
când străzile s-au golit de pași
și tăcerea mușcă din mine
împrăștiindu-mi gândurile ...

îmi lipsește zâmbetul tău
de câte ori se lasă noaptea
și totul devine iluzie
când țigara mă frige-ntre degete
iar eu trag adânc
ultimul fum din chiștoc
și las scrumul să cadă aiurea
murmurând doar pentru mine
de ce nu vii măcar în visul meu
unde-a rămas atâta loc?

Nucul

la iarnă
voi face focul
cu lemne din uscatul meu nuc
și-mi voi aminti
de răbdarea cu care îmi asculta
pășurile
de imensa lui umbră
cu care mă îmbrățișa
șoptindu-mi
nu băga în seamă
toate se petrec
dar eu te voi umbri mereu...

o să-mi fie cald la iarnă
și voi privi cum lemnele trosnesc în
sobă
arzând și umbra și răcoarea
învăluindu-mă de-acum
numai dogoarea

Levitație

trenul amestecă liniștea dimineții
cu sunete metalice
sacadate
ca o inimă ce pulsează
în tâmpilele obosite
făcând totul să se învâртеască
iar eu levitez
departe
departe
fără aripi
fără ochi...

Gara Titu

trec trenuri
prin gara asta mică și roșie -
gar-gară
aș spune

peronu-i pustiu
și doar vântul rostogolește
câte o hârtie
paralel cu linii paralele
care se duc
se tot duc
până unde
știi numai ele

e târziu ...

luna se stinge încet
și apune
iar eu pe nimeni nu am să conduc
pe nimeni să mai aștept
fantome se pierd sub valul de ceață

dă-l dracu de tren
nu-l mai aștept
poate că nici n-o să oprească

trag aer în piept
un aer rece și proaspăt
e dimineață...

Ai luat cu tine...

luat cu tine doar amintirile -
câte au mai rămas
lăsând aici
scăunelul cu trei picioare

nu îți va mai fi de folos
și oricum
el trebuia să rămână aici
unde lași atâtea

apoi ai încuiat încet ușa
trăgând parcă de timp
o dată...
de două ori...
și ai pus cheia cu grijă
sub preșul țesut de mama
din cârpe colorate
ai inspirat adânc din aerul acesta
de toamnă târzie
și m-ai întrebat
„acum, încotro mergem fiule?”

Extaz

n-am crezut vreodată că iarba
poate fi atât de albastră
cerul senin de un verde crud
că zborul păsărilor coboară atât de jos
încât îl poți mângâia
și vântul se încurcă prin șuvițele tale
blonde
acoperindu-ți ochii
să-ți odihnești privirea când verde
când albastră
că un zâmbet
poate alunga toată tristețea lumii
punând în loc un strop de fericire
în clipa asta-n care se comprimă
minute
ore
ani
chiar și o viață...

„Cavalerul nebuniei străbate literatura Europei”

„Biblia a prevăzut ceea ce astăzi au descoperit savanții.”

(Fragment)

Al. Florin Țene

Se cunoaște că Biblia este Cartea Cărților a Creștinismului și Iudaismului. Ea a fost scrisă în fascicule denumite cărți în decurs de 1000 de ani. Se crede că Vechiul Testament a fost scris de aproximativ 1500 de scriitori și a fost scris în decurs de câteva sute de ani. Mulți îl consideră pe Moise ca fiind autorul principal al primelor cinci cărți ale Bibliei (Geneza, Exodul, Leviticul, Numerele și Deuteronomul), cunoscute sub numele de Tora. David este considerat principalul autor al Psalmilor deși și Regele Solomon, fiul lui David, este creditat cu scrierea unei părți însemnate a zicătorilor din Biblie. Printre autorii Vechiului Testament se mai numără Iosua Navi, Ezdra, Daniel, Osea, Amos, Naum, Zaharia, Ieremia, Isaia, etc. Noul Testament este format din patru Evanghelii scrise de apostolii Luca, Marcu, Matei și Ioan și descriu viața lui Iisus Hristos, miracolele pe care le-a făcut acesta, învățăturile sale către omenire, patimile și Învierea. Noul Testament mai cuprinde 21 de epistole scrise de Pavel, Ioan, Petru, Iacob și Iuda. Cifrele arată că, în total, peste 40 de autori asumați au scris Biblia, însă numărul acestora ar depăși 150 întrucât multe dintre texte sunt necunoscute. Iar o numărătoare exactă arată că în Sfânta Scriptură apar 2.930 de personaje pe parcursul celor 1.500 de ani în care a fost redactată.

Biblia este cea mai răspândită carte din lume, fiind tradusă acum în circa 1.800 de limbi. Prima traducere integrală a Bibliei în limba română a fost tipărită în anul 1688. Cuvântul „biblie” înseamnă „cărți” și provine din limba greacă. La început, Biblia a fost scrisă în limbile ebraică, aramaică și greacă.

Cunoscând istoria scrierii Bibliei ne întoarcem în prezent la faptul că oamenii de știință au descoperit că există lumile hiperfizice, pe care numai anumiți oameni o simt și o percep prin vederea spirituală. Așa stând lucrurile, se impune să cunoaștem aceste lumi invizibile, pe care profesorul Scarlat Demetrescu le explică pregnant în cartea sa „Din Tainele Vieții și ale Universului. „Omul fizic care crează și construiește case,

monumente și alte lucruri utile vieții până la urmă va pierii la fel și lucrurile create de el. Dar creația lui mentală va dura veșnic în lumile invizibile, unde s-a imprimat ca pe o placă fotografică. Universul este plin de o sumă de materii extractate, numite fluide. Cum se spune, în spațiile infinite sunt arhivele naturii, unde se imprimă toate gândurile, evenimentele, sentimentele omenirii, fie neîntrupate sau întrupate.

Biblia ne spune că nu numai că există viață după moarte, dar și că există o viață veșnică după moarte atât de măreață încât „*Lucruri, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile, pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc*” (1 Corinteni 2:9). Iisus Hristos, Dumnezeu întrupat, a venit pe pământ pentru a ne oferi darul vieții veșnice. „*Dar El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedeapsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, și prin rănilor Lui suntem tămăduiți*” (Isaia 53:5).

În lumea noastră fizică se întâmplă numeroase fenomene pe care simțurile noastre mărginite nu ni le fac cunoscute, și astfel noi nu le știm. Dacă ne aflăm în fața unui monument. Udele luminoase pe care îl luminează se reflectă spre ochii noștri, de aici se transmite la creier și, apoi la suflet, iar prin mijlocirea acestuia, conștiința pe care o numim spiritul nostru traduce aceste vibrații în culoare și formă. Dar se pune întrebarea știm noi totul despre lumină? Se cunoaște că lumina care scaldă cu vibrațiile ei fața pământului ne vine de la soare. Trecând această lumină printr-o prismă ea se descompune în culorile, șapte la număr: roșu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo, și violet. Aceste culori ochiul omului le poate distinge, dar sunt și alte culori înaintea roșului și altele în urma violetului, pe care nu le distingem. Dacă punem o lentilă în fața roșului și o focalizăm asupra fosforului, acesta se aprinde. Deci se află o altă culoare pe care nu o percepem. În acest sens concluzionez că razele soarelui au și alte culori infraroșii și ultraviolete, pe care ochii omului nu le poate vedea, dar ele există.

În Biblie, lumina este asociată cu Dumnezeu. „*Domnul este lumina... mea*” (Psalmii 27:1), „*Dumnezeu e lumină și în El nu este întuneric*” (1 Ioan 1:5). Dumnezeu este sursa luminii. Primul lucru pe care l-a creat a fost lumina, un element indispensabil vieții. Datorită relației strânse dintre El și lumină, în Scriptură lumina apare adesea ca simbol al adevărului, al cunoașterii și al sfințeniei. A umbla în lumină înseamnă a avea un caracter ca al lui Dumnezeu (Efeseni 5:8; 1 Ioan 1:7). Lumina îl reprezintă pe Dumnezeu, iar întunericul, pe Satana. De aceea, cei „*care spun că întunericul este lumină și lumina, întuneric*” (Isaia 5:20) săvârșesc un păcat grav. În Efeseni 5 se spune: 8. Odinioară erați întuneric; dar acum

sunteți lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii ai luminii. 7. Dar dacă umblăm în lumină, după cum El însuși este în lumină, avem părtășie unii cu alții; și sângele lui Isus Hristos, Fiul Lui, ne curăță de orice păcat. Ioan spune: Isus Hristos, Fiul veșnic al lui Dumnezeu, este „Lumina oamenilor... adevărata Lumină care luminează pe orice om” (Ioan 1:4,9). Numai El poate alunga bezna păcatului care învăluie întreaga lume. Prin El, primim „lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu” (2 Corinteni 4:6) sau,

Când Îl primim pe Domnul Isus ca Mântuitor personal, devenim „fii ai luminii” (Ioan 12:36; 1 Tesaloniceni 5:5). Nu noi suntem sursa de lumină, ci, la fel ca luna, reflectăm lumina care strălucește asupra noastră. Când Îi permitem Domnului să lumineze prin noi, faptele noastre bune îi vor determina pe oameni să îi dea slavă lui Dumnezeu.

„Atunci când Hristos locuiește în inimă, este imposibil să ascunzi lumina prezenței Sale. Dacă aceia care mărturisesc a fi urmașii lui Hristos (...) nu au nicio lumină de oferit, este din cauză că nu au nicio legătură cu Sursa de lumină.” – Ellen G. White, *Cugetări de pe Muntele Fericităților*, p. 41. Nu-i așa că e absurd să aprinzi o lumină doar ca să o așezi „sub baniță sau sub pat” (Marcu 4:21)? Atunci de ce facem acest lucru cu lumina pe care o primim de la Domnul? Dacă am devenit ucenicii Săi și ne ascundem de alții, suntem la fel de nefolositori ca o lumină ținută sub obroc. De aceea, „Scoală-te, luminează-te! Căci lumina ta vine și slava Domnului răsare peste tine” (Isaia 60:1).

Știați că lumina este vizibilă pentru ochiul omului numai dacă e reflectată? Ce lecție spirituală găsim aici în legătură cu responsabilitatea creștină?

Așa cum ochiul omului nu poate vedea doar în anumite limite, același lucru se întâmplă cu urechea noastră. Noi auzim numai sunetele produse în aer între 32000-36000 vibrații pe secundă. Însă în natură se produc sunete superioare celor 36000, astfel că urechea noastră nu le percepe, de parcă nu ar exista.

„Apoi m-am uitat și iată Mielul stătea pe muntele Sion și împreună cu el o sută patruzeci și patru de mii de oameni, care aveau numele Lui și numele Tatălui său înscris pe frunțile lor. Și am auzit un glas din cer ca un glas de ape multe, ca un glas de tunet puternic, iar glasul pe care l-am auzit era ca [glasul] celor care cântă cu harpele lor. Ei cântă un cântec nou înaintea tronului, înaintea celor patru ființe și înaintea bătrânilor și nimeni nu a putut să învețe cântecul, în afară de cei o sută patruzeci și patru de mii, cei care au fost răscumpărați de pe pământ. Aceștia sunt cei care nu s-au contaminat cu femei, căci sunt feciorelnici. Aceștia îl urmează pe Miel oriunde ar merge. Aceștia au fost răscumpărați dintre oameni ca prim rod pentru Dumnezeu și pentru Miel. Nu s-a găsit în gura lor

minciună, ei sunt fără prihană” (Apoc. 14,1-5).

Vom asculta de mai multe ori expresia „Apoi m-am uitat...”, care subliniază că Ioan are o vedenie, iar aceasta despre care se vorbește la începutul capitolului al XIV-lea are un subiect precis, pe care-l cunoaștem: este Mielul care deja a fost prezentat într-un capitol anterior și care se afla în centrul tronului. Mielul era leul din tribul lui Iuda, vlăstarul lui David, singurul care putea deschide cartea din mâna dreaptă a Celui care ședea pe tron, acea carte cu șapte sigilii.

Știm că Mielul, care stătea în picioare și, în același timp, era rănit mortal, era reprezentat prin patima, moartea și învierea Sa. În acest loc, textul biblic subliniază că Mielul este în picioare, pe muntele Sion. Se evidențiază dimensiunea Înviatului: Mielul este „Mielul pascal”, Mielul cu învierea Sa. Și în acest loc – unde noi lăsăm în urmă numărul „666” al Fiarei – Cristos, Mielul care este în picioare pe muntele templului, este figura opusă Anticristului.

Împreună cu Mielul sunt cei 144 de mii despre care am vorbit în capitolul al VII-lea. Și am subliniat că numărul 144 de mii nu reprezenta un număr închis, ci simboliza o cifră care nu poate fi numărată și care desemnează „mulțimea de oameni” care apoi va apărea în cer în următoarea viziune. Prin urmare, sunt cei care au numele Mielului și al Tatălui Său scris pe frunte. Astfel, Tatăl și Fiul pecetluiesc definitiv chipul acestor persoane. Cei 144 de mii sunt mântuiții, discipolii care au urmat calea Mielului, a lui Cristos.

În textul de față, cei 144 de mii sunt definiți mai bine, pentru că în capitolul al VII-lea au fost doar enumerați – pornind de la schema celor douăsprezece triburi ale lui Israel – cu scopul de a ne descrie cum aceștia deveneau cele 12 triburi ale Mielului, adică „noul Israel”. În Apocalipsă, Ioan spune un lucru interesant: „Și nimeni nu a putut să învețe cântecul, în afară de cei o sută patruzeci și patru de mii, cei care au fost răscumpărați de pe pământ” (Apoc. 14,3). Din cuvintele imnului care este cântat deja în capitolul al V-lea de către cele patru ființe, împreună cu bătrânii, și aceștia (cei o sută patruzeci și patru de mii) își cunosc identitatea: „Aceștia sunt cei care nu s-au contaminat cu femei, căci sunt feciorelnici. Aceștia îl urmează pe Miel oriunde ar merge” (Apoc. 14,4).

Auzind că „nu s-au contaminat cu femei”, cineva poate să-și imagineze că acei 144 de mii sunt numai bărbații mântuiți, deoarece femeilor le-ar fi negat accesul la mântuire... Unii au interpretat tocmai astfel acest text de-a lungul istoriei, fiind de părere că numai bărbații sunt cei aleși de către Dumnezeu. Ei au desconsiderat bunătatea căsătoriei și au subliniat numai aspectele negative ale uniunii sexuale, considerând-o o formă de oarecare decădere. Considerăm că această interpretare – dată de-a lungul

istoriei acestui text biblic – nu poate fi sprijinită, argumentată.

În schimb, textul sacru trebuie interpretat ținând cont de două idei fundamentale. Subliniem că numărul „144 de mii” simbolizează „o mare mulțime”, iar mulțimea era alcătuită fie din bărbați, fie din femei. În zilele noastre vorbim despre „Biserica” – substantiv feminin – dar știm că membrii ei sunt atât bărbații, cât și femeile. Cele două genuri sunt incluse, chiar dacă numai o singură dimensiune este metaforizată.

În cazul nostru – vizavi de cei 144 de mii, incluzând în acest număr ambele sexe – se subliniază că această realitate infinită de persoane „nu s-a contaminat cu femei” bazându-se pe mitul îngerilor decăzuți – un mit care are o anume rezonanță și în Cartea Genezei la capitolul al VI-lea, unde se spune că fiii lui Dumnezeu s-au unit cu fiicele oamenilor, iar aceste femei au născut uriașii pământului din vechime. Acest limbaj este un mod de a explica păcatul care a cauzat potopul universal. Cu alte cuvinte, sfera lui Dumnezeu – care a creat omul și femeia ca entități diferite de Sine – este tulburată (invadată, asimilată) de îngerii rebeli care sunt cei din ceata lui Dumnezeu, dar care, răzvrătindu-se, coboară pe pământ și se unesc cu neamul omenesc. Acesta este unul dintre elementele care explică originea răului.

În acest loc îngerii sunt metaforizați la masculin și se contaminatează. De fapt, corup rezultatul, adică ființa care se va naște din această relație. Și pentru că acest text ne prezintă originea răului, a idolatriei, înseamnă că cei 144 de mii sunt cei care, mai presus de toate, nu au dorit să urmeze originea răului. Iată prima teorie.

Așa cum se cunoaște, corpul uman este format din carne, (o substanță miraculoasă pe care, până în prezent, nu s-a reușit să fie fabricată artificial), oase, sânge, diferitele organe, toate acestea sunt doar învelișul din afara ființei noastre reale, al spiritului omului, ce îi servește ca instrument pentru a se putea exprima, manifesta, a învăța și observa lumea fizică din jur, în lumea vizibilă. Corpul omului este format din materie fizică, sub patru stări: solidă, lichidă, gazoasă și eterică sau radiantă. Numai trei sunt vizibile din acestea, iar a patra este invizibilă, imposibilă de captat și nu se poate analiza. În acest sens în corpul omului distingem două părți: corpul material și corpul eteric.

Dumnezeu este Creatorul corpului omenesc, se spune în Biblie. Este scris în Biblie: Psalm 139:14. Te laud că sunt o făptură așa de minunată. Minunate sunt lucrările Tale și ce bine vede sufletul meu lucrul acesta! Corpul nostru trebuie să fie ca o jertfă vie. Este scris în Biblie: Romani 12:1. Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu; aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. Din

punct de vedere spiritual, corpul tău aparține lui Dumnezeu și este Templul Său. Este scris în Biblie: 1Corinteni 6:19-20. Nu știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuiește în voi și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu. Din punct de vedere fizic, corpul tău aparține soțului tău sau soției tale. Este scris în Biblie: 1Corinteni 7:2-4. Totuși, din pricina curviei, fiecare bărbat să-și aibă nevasta lui și fiecare femeie să-și aibă bărbatul ei. Bărbatul să-și împlinească față de nevastă datoria de soț; și tot așa să facă și nevasta față de bărbat. Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. După moarte, corpurile noastre vor fi aduse iarăși la viață. Este scris în Biblie: 1Corinteni 15:42. În același fel, trupurile noastre pământești, care mor și putrezesc, se deosebesc de trupurile care le vom avea când vom învia, fiindcă acestea din urmă nu vor mai muri niciodată. (Noul Testament pe înțelesul tuturor). Corpul este un exemplu cum Biserica trebuie să funcționeze Este scris în Biblie: Romani 12:4-5. Căci, după cum într-un trup avem mai multe mădulare și mădularele n-au toate aceeași slujbă, tot așa și noi, care suntem mulți, alcătuim un singur trup în Hristos; dar, fiecare în parte, suntem mădulare unii altora.

Omul are mai multe corpuri: corpul fizic al omului, corpul vital, centrele de activitate ale corpului vital, corpul planetar sau terestru, funcțiile corpului planetar, corpul solar și corpul mental. Asta o spune profesorul Scarlat Demetrescu, născut la 26 iulie 1872, București, România – decedat la 11 octombrie 1945, București, România) a fost un profesor de științe naturale și geografie la Liceele Sf. Sava și Gheorghe Lazăr. Simultan cu o intensă activitate de profesor și publicist, este subdirector la Senat, geolog la Institutul Geografic al României și conduce revista spiritistă „B. P. Hașdeu”. Pe lângă numeroasele manuale de botanică și zoologie apărute între 1913 și 1929, publică următoarele lucrări: „Viața dincolo de mormânt” (1928); „Greșeli din alte vieți” (1932); „Cercetări în domeniul metapsihic și spiritist” (1933); „Din tainele vieții și ale universului” (1939). Conferențiază în cadrul Societății spiritiste „B. P. Hașdeu”.

(Editura Napoca Star 2024 - Colecția Cărticica de buzunar)

Va urma

POHTA-N CUI ȘI ALTE POHTE (12) - ACORDEON, BOBOLOZI ȘI RĂSTĂUȚE

Florica BUD

Ce mi-a lipsit de pe tîpsie, și ca urmare nu am avut nicio șansă, a fost un instrument muzical, un șevalet și un tutu. Un ceva minunat care să mă alunge în lumea artei. Încă eram la grădiniță, îndragostită de acordeonul educatoarei, când m-a lovit dorința de a avea un acordeon, ca al domnișoarei Maria. Ca urmare mi-am făcut și eu unul dintr-o cutie de pantofi. În copilăria mea, capacul era întruna cu cutia, care avea lateral un loc unde intra capacul. Nu am avut altceva de făcut decât să îi atîrn două sfori pentru cei doi umeri ai mei și acordeonul a fost gata. Nu a fost toană de o zi, ci m-a ținut mult timp. Bunica Valeria chiar a venit cu ideea, să îmi cumpere un acordeon. Dorința bunicii era să urmez Liceul Pedagogic, să devin educatoare.

Cînd, după mulți ani de la propunerea sa, nu am vrut să mă înscriu la Liceul Pedagogic bunica, draga de ea, i-a reproșat mamei, nora sa: „Vezi Cornelică, de îi luam acordeon cînd am zis eu și învăța să cînte la el, s-ar fi dus să se facă educatoare.”. Visul bunicii Valeria era să mă întorc în sat și să mă mărit cu un preot. Nici nu gîndea rău bunica, plîcîndu-mi copiii aș fi fost o educatoare bună și desigur și o bună preoteasă. Nu a fost să fie. Dacă domnișoara educatoare ar fi avut inspirația să îmi testeze calitățile sau măcar să vadă ce este cu acea cutie caraghioasă de pantofi, poate că destinul meu ar fi fost altul. Timp ar fi avut berechet, mai ales că rămîneam cu ea, după amiezele, ca să nu îi fie urât în grădinița pustie, în care avea o cameră pentru dînsa și una pentru rochițe și pantofii cu toc. Nu am învățat să cînt la acordeon dar am prins gustul pentru pantofii cu toc și rochițele vaporoză. Bine că nu fuma! Și nici nu intra în discuții cu eventuali pretendenții. De altfel s-a măritat foarte tîrziu pentru timpurile acelea, a tot feciorit, cum se spune la țară. Pe vremea aceea erai fată bătrînă la douăzeci și patru de ani. Ori, Domnișoara Maria avea treizeci și opt de ani cînd s-a măritat și a plecat în Brașov. Faptul că ne oprea să stăm cu ea se datora mamei, care nu era niciodată mulțumită de cît de scrobite și albe erau hainele noastre.

Dacă v-am tot amăgit o bună bucată de timp și nu v-am poftit la o leveșă fierbinte, leveșă promisă și bine meritată ca niște oaspeți de soi, am avut un motiv bine întemeiat. Puiul încă nu era crescut suficient să fie potrivit pentru a ieși o leveșă gustoasă. Prepararea leveșei însemna sfîrșitul bieteii păsări, care vara, de obicei, era un pui din primăvara aceluia an. Se curăța puiul sau găina de pene și de tulheie (tuleie), se spăla bine și se pune în oala de leveșă, oală ce se păstra doar pentru

prepararea supei. Mîncarea se făcea pe șpor la foc mic. De ce era sau chiar mai este bună, mîncarea preparată la țară? În primul rînd, puiul de casă este hrănit cu porumb, apa este din fîntînă. Apoi supa se fierbe pe șporul cu lemne, adică alene, avînd timp ca puiul, găina s-au alte orătănii să își elibereze în tihnă toate aromele. De-a lungul anilor am avut în bătătură și thiurcani, rațe, găște și pui iopani. În general supa de găină se făcea duminică dimineața, să fiecât mai proaspătă. Dimineața înainte de a clopoti la biserică este iertat să se facă și activitățile casnice mai mici, cum ar fi prepararea hranei pentru ziua în curs. Cînd plecam la biserică supa era fiartă și ne aștepta pe marginea sobei, să ne întoarcem de la slujbă. Casa părintească este chiar lângă Casa Parohială Ortodoxă, dar nu acesta era motivul prezenței noastre duminicale și în sărbători la slujbă. Familia mea a fost religioasă.

Noi, fetele, aveam aportul nostru la prepararea minunatei supe, ce la țară era considerată o licoare sigură pentru răceală și pentru refacerea după diverse suferințe. Fugeam în grădiniță și zmulgeam morcovii, cărălabele (guliile) și rupem frunze de petrinjei (pătrunjel) și zeler (țelină) din grădinița de legume, pe care le curățam și le spălăm. Bunica sau mamica le puneau în oală, unde mai adăugau o ceapă întregă și cîteva căței de usturoi. Sunt bucătărese care pun în leveșă fie un cartof întreg, fie cîteva boabe de mălai (porumb) sau de mazăre (fasole). Se pune fedheul (capacul) și fiecare își vedea de treabă.

După ce galița fierbea agale în oala pentru supă, bunica sau mamica scoteau pița și o frigeau într-un laboș (cratiță), în oloi, adăugînd morcovi, ai (usturoi) și poprică roșie (boia). Apoi, se pregăteau picioicile frecate (pireul de cartofi). Noi, fetele, eram în veci șefe, una alteia, la munca de jos. Adică la curățarea legumelor, în speță a cartofilor. Se fierbeau cu puțină sare, un buchet de pătrunjel și zeler. Se scurgea apa de pe picioici. Se tocăneau cu o lingură de lemn, adăugîndu-se cîteva stropi de oloi și apoi lapte nefiert, de la Mîndraia, pînă se albeau și deveneau pufoși. În leveșă se adăugau răstăuțele (tăiței de casă) sau uneori bobolozii, care se pregătesc mai repede. În loc să se întindă pătura (foaia de aluat) și să se taie subțire ca ața, ca la răstăuțe, aloatul (aluatul) din nulaș, ou și oloi se dădea prin hroșnar (răzătoare). Pe vremuri, nici o fată nu se mărita pînă cînd nu știa să facă patură de tăiței. Dacă participați la o nuntă în sat și vă întrebați de ce este așa de bun pireul, răspunsul este că, în secret, gospodinele adaugă și o lingură de unsoare (untură) de porc. Mîncînc (mîncînc) cu plăcere acel pireu, dar prefer să nu știu că el este aghezmuț (îmbunătățit) cu unsoare. În locul ei, folosesc untul. În Ulmeni, decenii de-a rîndul, șefa bucătăreselor, la toate evenimentele dorite și nedorite, adică nunți, botezuri, înmormîntări și părăstase a fost lelea Leontina Covaci, o femeie strașnică. Acum nu se mai pregătesc mesele cu mulți oameni, acasă. Cu ani în urmă s-a deschis o pițerie în satul-orăș, local ce a preluat toată greutatea de pe umerii socăcițelor. Acum, gazde și oaspeți se așează la mese, la mama Lia.

CNEAZUL DE TAURIDA REGE AL DACIEI

Mihai Batog-Bujeniță

Continuare din numărul trecut

De altfel țarina a fost încântată de perspective, iar dacă noi credem acum că ei călătoreau doar așa, ei doi într-o trăsură, ne înșelăm. Călătoria în Crimeea trebuia să fie și o demonstrație de forță, bogăție, splendoare și fast pentru a impresiona pe noii vasali ai imperiului. Cortegiul era format din sute de trăsură, două regimente de cavalerie, mii de slujbași, marii nobili de la curte, ambasadori și feldmareșali, în fine tot ce ne putem închipui pentru a demonstra noilor veniți forța imperiului țarist. Și, crede-mă, aveau cu certitudine această știință a imagologiei, plus fonduri uriașe pentru a o realiza. Ca să nu mai vorbim de faptul că peninsula rămăsese pe timpul vasalității otomane într-o totală paragină. Poate că pe acest drum cei doi, țarina și cneazul, au făcut și planul pentru cucerirea teritoriului fostei Dacii. Vei înțelege mai târziu de ce spun Dacia și nu doar țările Române.

Cert este că semnele unor asemenea intenții apăruseră cu ceva vreme înainte, iar austriecii și-au dat seama ce-i aștepta din partea rușilor. Pentru că planul în sine era de o dezarmantă simplitate și este aplicat și acum cu același succes. Când este vizată o regiune geografică pentru a fi înglobată unui imperiu, chiar dacă ea face parte dintr-o țară sau un alt imperiu, se activează focarele de conflict înghețate, se destabilizează sistemul politic și economic, apoi apar forțele autohtone vândute sau inconștiente însă foarte revendicative, acelea care provoacă tot felul de conflicte cu ordinea legală. Puterea intervine pentru a reinstaura ordinea, la început prin unele măsuri pașnice, dar cum conflictul nu încetează se trece la măsuri ferme, iar populația îngrozită de „sălbăticia represiunilor” cere ajutorul „fraților” care se află de mai multă vreme masați la graniță. „Frații” intervin, restabilesc ca prin minune ordinea, „luptătorii” pentru dreptate, democrație, libertate, prosperitate, drepturile omului, viitorul copiilor și alte prostii sunt puși în

fruntea treburilor, poporul aclamă fericit că a scăpat, deși nu știe din ce, iar noii cuceritori, „frații” adică, devin stăpânii de drept ai teritoriilor pe care și le-au dorit.

Cum pentru cucerirea țărilor Române, imperialii ruși nu-și prea făceau probleme, dată fiind slăbiciunea evidentă a turcilor, au privit în profunzime pentru a reface unitatea vechii Dacii. O primă lovitură în acest sens, produsă în 1784 s-a numit Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan. Ea părea o revoltă a românilor din Transilvania împotriva constrângerilor feudale ale iobagilor de toate națiile, dar mai ales împotriva discriminării românilor în propria lor țară. Răscoala, deși înecată în sânge, a arătat slăbiciunea Imperiului Austriac, dar și faptul că puterea nobililor maghiari era suficient de mare pentru a fi luată în seamă. Prin urmare, imperialii austrieci care aveau în spate alte două puteri dușmane, Franța și Prusia, vor porni acțiuni diplomatice pentru fidelizarea ungarilor, dar vor fi nevoiți să se alieze cu rușii sperând că așa le vor abate atenția. Nu-i cunoșteau îndeajuns pe ruși care una spun, alta gândesc și cu totul alta fac!

Firește că, pe acest fond de interese, Austria va reuși să obțină Bucovina în anul 1775, iar rușii intră în țările Române ca la ei acasă și se comportă cum știau ei mai bine. Jafuri, silnicii și dezordine. Asta în condițiile în care provinciile erau sub suzeranitate turcă adică, în ultimă instanță, ar fi trebuit apărute de armatele turcești.

Cneazul Potemkin se instalează în 1789 la Iași în funcția de comandant al armatelor rusești dislocate aici, aparent, în vederea ducerii tratatelor de pace cu turcii, iar subordonatul său, generalul Rumișanov, face cam același lucru la București.

Și în acești ani se întâmplă un lucru aparent miraculos. Asta doar dacă nu ești destul de atent la nuanțele politice! Fastul uimitor al curții lui Potemkin depășește cu mult imaginația trândavă a boierilor moldoveni rămași tributari lenevelii fără leac, dar și comploturilor de tip fanariot.

Balurile date de cneaz intră în legende, opulența sfidătoare a bogăției sale hipnotizează și lumea mlaștinii orientale se dezmoștește. Primele sunt femeile care ies din cutumele vieții turcești și devin peste noapte adevărate doamne occidentale. Se spulberă averi pentru a se schimba moda și felul de trai. Cneazul își vinde proprietățile din Rusia, iar bogățiile și le-a-duce în Iași. Se poartă ca un adevărat stăpân răsplătindu-și cu dărnicie prietenii. Are amante nenumărate și, în afară de cele cinci nepoate, femei de o frumusețe remarcabilă, o mai aduce în patul său și pe vestita Sofia, o grecoaică din Stambul care se prezenta a fi din neamul Comnenilor, devenită de două ori contesă prin căsătorie, bogată și răsfațată de toată suflarea bărbătească a celor două provincii și nu numai. Ce-i drept, uimise o lume,

inclusiv în Franța, cu uriașele ei disponibilități. Inclusiv cele intelectuale!

Planul cneazului funcționa perfect! Avea de partea sa clasa decidenților politici din țările Române, sfida Turcia care era incapabilă de ripostă, promitea, cu dovezi, o nouă viață pentru tot norodul și se intitula, spre fericirea tuturor, Regele Daciei. Atenție! Al Daciei! Avea desigur tot sprijinul țarinei și întreaga ei încredere. De fapt ea girase și actele de vânzare-cumpărare ale averilor cneazului, cele din Rusia.

Doar că destinul avea alte planuri, iar în fața lor, noi oamenii, oricât de puternici părem, suntem de fapt neputincioși. În luna octombrie a anului 1791 excesele din viața cneazului își spuneau cuvântul. Potemkin era grav bolnav! Inima ficatul și rinichii îi făceau probleme. Marele cneaz, bărbatul care părea o adevărată forță a naturii, cel pe care Ecaterina îl numea cu tandrețe: moi golubi, porumbelul meu, era doar umbra celui care fusese cu ani în urmă.

În luna octombrie a anului 1791 a ajuns la convingerea că Iașul devenise mult prea obositor pentru el și a plecat spre Nistru, la Nicolaev, unde avea un palat construit în stil mai oriental, cu încăperi joase și răcoroase, cu terase spre malul râului, într-un cadru natural cu multă verdețură și liniște. Așa cum cereau canoanele funcției sale, cortegiul plecat din Iași cuprindea câteva zeci de trăsură, multe căruțe cu mobile, covoare, în fine, tot ce era nevoie pentru a face confortabilă noua locuință, un regiment de cazaci, dar și o curte din care nu lipseau două din amantele sale: Sofia și una dintre nepoatele sale cneaghina Branițkaia. Nu ajunge însă prea departe. Pe teritoriul Basarabiei, undeva pe lângă Ungheni, în actuala localitate Rădenii Vechi se simte foarte rău și cere să fie scos din trăsură. Este dus pe un fel de movilă și așezat pe niște pături sub un cort făcut din sulitele cazacilor. Se spune că acolo ar fi murit, privind liniștit în jurul său, în brațele contesei Sofia. Ulterior aici a fost ridicat de către cneaghina Branițkaia un obelisc comemorativ. Era un stâlp simplu, din lemn, care avea alături o piatră sculptată în formă de scut cu inscripția: „Pe locul acesta a încetat din viață cneazul Grigori Alexandrovici Potiomkin de Taurida. Octombrie 5, 1791...”. Mai târziu, când acesta a putrezit și s-a ruinat, în locul lui a fost ridicat (pe la mijlocul sec. XIX) un obelisc din piatră de calcar cu înălțimea de 13 metri.

Trupul său a fost adus la Iași, iar mai apoi trimis la Petersburg. La Mânăstirea Golia, unde venea la slujba de duminică, în locul unde Potemkin își avea propria strană este păstrată și acum o tablă neagră care prezintă, cu caractere slave, toate titlurile pe care le avea principele. Totodată, aici au fost depuse, se povestește că în trei vase de argint, viscerale cneazului. Cert este că acestea nu au fost găsite niciodată.

- Coane Alecule, te văd parcă puțin nostalgic! Păi, crezi că schimbarea stăpânirii turcești și austriece cu cea rusească ar fi fost un lucru bun?

- Dragul meu, la scara istoriei conceptul de bun sau rău are o cu totul altă înțelegere. Total diferită de cea a omului simplu. Cert este că perioada de dominație a rușilor în țările Române a fost un fel de renaștere comparabilă chiar cu cea din vest produsă cu vreo trei secole înainte. Lumea noastră înțepenită în cutume orientale s-a deschis către occident, culmea, mai întâi prin influența orientală rusească, dar care se schimbă foarte mult de la Petru cel Mare. Iar dacă planurile țarinei și ale lui Potemkin ar fi fost îndeplinite, acest spațiu urgisit ar fi avut cu un secol mai devreme conștiința unui singur popor.

Da, jugul rusesc nu ar fi fost cu nimic mai ușor decât cel turcesc sau austriac, dar ar fi însemnat mult mai mult. Și anume, întemeierea unei organizări statale unitare pe teritoriul fostei Dacii. Să nu uităm însă nici că evenimentele din anii următori, precum revoluțiile numite burghezo-democratice de la 1821, Regulamentul Organic de la 1831, revoluțiile de la 1848, unirea din 1859, dar și independența din 1877 își au rădăcinile în această efemeră perioadă de prezență a cneazului Potemkin la Iași.

Și îți voi mai spune un lucru cam greu de admis pentru istoricii noștri. Anexarea Basarabiei de către ruși, cea din 1812, s-a făcut și cu consimțământul, mai mult sau mai puțin tacit, al boierilor moldoveni. După anexare mulți s-au mutat la Petersburg, au căpătat favoruri și moșii de la țări, au avut funcții înalte în aparatul administrativ al provinciei și s-au arătat foarte devotați imperiului. Situația nu s-a schimbat nici mai târziu când marii boieri moldoveni s-au înrudit cu nobili ruși, au avut interese comune și de cele mai multe ori se aflau pe de aceeași parte a baricadei. Iar dacă vom observa cu atenție, chiar și în zilele noastre se manifestă acest gen de rusofilie și nu trebuie să ne facem griji că ea nu este observată de acei care trebuie să facă asta. Este, iar actualele manifestări de unire cu frații de peste Prut sunt bine dirijate de ei și nu urmăresc bucuria reunirii noastre între vechile granițe ale Moldovei străbune, ci cu totul alte interese.

- Știi ceva coane Alecule? Mă cam ia groaza de la poveștile astea cu ruși! Așa că, mai bine hai să mergem la masă că uite, s-a cam făcut ora prânzului...

- Mdeh, ai și tu dreptate, mai ales că oamenii indiferent de vârstă, cultură sau religie nu sunt deloc bucuroși atunci când trebuie să audă lucruri care nu le convin. Așa că, o masă bună fiind un lucru absolut convenabil tuturor, să le dăm naibii de istorii și interpretări, fiindcă tot ce vom avea de trăit, fie că o fi bine sau mai puțin bine, vom trăi, indiferent de insignifianta vrere a noastră a oamenilor...

TUDOR ARGHEZI

**Ion Nae THEODORESCU
(1880-1967)**

A semnat: Ion Theo - prescurtare a numelui adevărat; Lara Teobald; iar din 1898, semnează ARGHEZI (de la Argesis, numele străvechi al râului Argeș).

Lucia-Elena LOCUSTEANU

Continuare din numărul trecut

În „NICI O SILABĂ-NTREAGĂ”, impresionează atmosfera apăsătoare a condiției vitrege: „N-aveai nici loc, nici țară, nici neam și nici un nume;/ Din vremi de vremi fusesesi gângav, pribeag și mut.”, dar și imaginea poetică a încrederii că viața va continua și într-o altă formă, chiar dacă sistemul solar ar pieri: „Din plămădirea nouă a zmârcului cu ceafa/ Se va stârni, pesemne, fierbinte, iarăș viața.”

„PÂNĂ ATUNCI, „ÎMPLINIRE”, „CHEMAREA ÎNĂLȚIMII”, „EU, UMBRA”, dezvoltă tema înălțării fizice și morale, continuând cu tema muncii, dând viață unei variate game de motive ca cel al focului, mâinii, ochilor, etc. în poemele: „LA STELE”, „FLACĂRA PĂZITĂ”, „NĂSCOCITORUL”, „PE DRUM”, „MÂNA LUI”, „SĂ ȚI-O SĂRUT”, „A, E, I, O, U”, „ADAME”, „DAR OCHII TĂI”.

Tema cunoașterii și a limbii din „MAI SUS”, „COPII DIN FLORI”, „NUNTA”, „DIN TAINE” încheie partea ce aduce în plan poetic imaginea „omului prigoanei”, folosind o tonalitate de uimire și admirație, specifică speciilor de odă și imn în care putem încadra poeziile enumerate. „OM CU OM”: „Un om fusesse-o frunză și numai om cu om/ Au izbutit să crească și să se facă pom./ (...)/ Făcându-te, din omul prigoanei, omenire.” și „NĂSCOCITORUL” fac trecerea la imaginea poetică a omului social, dezvoltând teme ca: antagonismul de clasă, războaiele nedrepte în: „TRUFAȘUL”, „PRIETENIE”, „JALE”, „LUPTĂ ȘI RĂZBOI”, dar și lupta socială în: „RÂNDUIALA”, „UN ALTUL ZISE”, „TEMEIUL NI-I FRĂȚIA”, „A MAI TRECUT O VREME”, „A FOST O NOAPTE OARBĂ”, folosind un ton critic, sarcastic,

specific satirei și pamfletului.

A treizecea poezie, care încheie ciclul „CÂNTARE OMULUI” este „CEL CE GÂNDEȘTE SINGUR”: „Cel ce gândește singur și scormone lumina/ (...)/ e țara lui pământul și l-a-mpletit ce cerul./ (...)/ Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul,/ A prins și taina mare, a tainelor, atomul./ (...)/ E timpul, slugă veche și robul celui rău,/ Tu, omule și frate, să-ți fii stăpânul tău.” Măreția destinului uman e transpusă patetic în imagini vibrante. Pe bună dreptate, criticul GEORGE CĂLINESCU îl numește pe TUDOR ARGHEZI „Poet al miturilor grozave”, „al viziunii cosmice”.

Lirica lui Tudor Arghezi este expresia unui crâncen efort de cunoaștere. Poezia sa este „HOTAR ÎNALT”, este o poezie a zborului „PĂȘĂRII” lui BRÂNCUȘI, al zborului sufletului către LUMINA, tulburată de neliniștea singurătății creatorului, frământat de marile întrebări existențiale, e drama PSALMISTULUI singuratic în dialogul monologat cu DUMNEZEU, exprimând drama cunoașterii și a aspirației spre ABSOLUT. Aș spune eu, OPERA lui TUDOR ARGHEZI e asemenea „CAPELEI SIXTINE” a lui MICHELANGELO, dar realizată din puterea magică a CUVINTULUI. Poezia lui e drama neputinței umane de a-și depăși destinul implacabil de trecător prin timp.... Veșnică e doar prin creația — „nume adunat pe-o carte”, creație ce cere dăruire, topire de sine, jertfă prometeică, iubire.

Poetul TUDOR ARGHEZI e conștient că prin opera lăsată „TESTAMENT” va dăinui: „Cu tine am să fiu răsplădit .../ În slava mea de miligram/ De praf suflat în Univers!”

NOTE:* Nu voi folosi niciodată termenul de „INCIPIT”, mai ales la o poezie lirică. În „Suplimentul” la „Dicționarul explicativ al limbii române” „DEX – S”, al Editurii Academiei Republicii Socialiste România, București, 1988, la pagina 83, este definit sensul cuvântului: „INCIPIT” s. n. Formulă introductivă dintr-o carte tipărită sau dintr-un manuscris antic sau medieval, care cuprindea titlul lucrării și autorul. – Din lat. (hic) incipit „aici începe”. Nu-i înțeleg pe colegii noii generații, și nu numai, care acceptă fără șă ia poziție toate aberațiile aduse atât în folosirea inadecvată a unor termeni, atât în teoria literară, și m-aș referi, în primul rând, la acceptarea sintagmei „figuri de stil” și pentru epitete și tropi. Ca să mă opresc doar la un exemplu; cât, mai ales, schimbarea unor termeni consacrați ai părților de vorbire și nu numai;

renunțarea la diateze, etc., considerând cu „fală” că astfel au „modernizat” procesul predării! Au masacrat totul! Renunțând, mite, pentru descongestionare, la studiul aprofundat al operelor marilor titani ai literaturii! Cum să aibă copilul/ elevul o privire generală asupra creației unui scriitor – poet, studiind doar o, sau cel mult, două poezii??? Unii scriitori contemporani, poate talentați, uitând că valoarea lui, a operei lui, o va da „timpul”, încearcă, mai rău ca în comunism, prin procese calomnioase și nu numai, să minimalizeze, chiar să detroneze marile valori ale literaturii române. Mihail Kogălniceanu în „INTRODUȚIE” la „Dacia Literară”, în 1840 scria: „vom critica cartea și nu persoana!”

** Psalm/ Psalmi, s. m. = TERMEN VETEROGREC = PSALMOS - compoziție muzicală, interpretată la psalterion;

1. Compunere poetică biblică, specifică vechilor

evrei, care o citeau cu acompaniament de harpă, de unde a trecut și în biserica creștină; Fiecare dintre cânturile sacre ale poporului evreu, care alcătuiesc una dintre cărțile canonice ale „VECHIULUI TESTAMENT” – „PSALMI LUI DAVID”, joacă un rol însemnat în ceremoniile religioase, atât evreiești, cât și creștine.

2. Imn, cântec de factură religioasă, dar și odă, poezie lirică;

3. Text poetic compus din mai multe versuri ce aparțin unui număr de patru genuri literare principale. În literatura laică, Psalmul denumește o specie de poezie filosofică, în care sunt exprimate, de cele mai multe ori, dileme existențiale, ca raportul Om – Divinitate. În această categorie intră „PSALMI ARGEZIENI”, situați „între credință și tăgadă”.

*** N. Manolescu, „T. ARGHEZI, POETNERELIGIOS” în Volumul „TEME”, Cartea Românească, p. 160

POEZII DE ȚARĂ ȘI MAMĂ

Gheorghe Gh. Popescu

ÎNTOARCEREA DEȘĂRATULUI

M-am întors tot aici de unde-am plecat
C-un junghi mai puțin între vârste,
Când merele se coceau prin fânașuri;
Și-acum deschide-mi ferestrele largi preafrumoase
S-arunc spre ziua de astăzi un zâmbet
Din care tu să-mi faci o ghirlandă
Cu de toate din cetina curții .
Orb de prea multă vedere-ostenită
Să alerg, și să mai fac
înconjurul
Câmpiei din mine,
unde anotimpurile veneau colorate
Ca niște țigănci lângă corturi,
Săltându-și curcubeul fustelor crețe...
Trudit ca un cearcăn al dimineții
Mă simt primenit de zăcere
Că am recăzut în păcatul sublim
Al celui ce-ascultă și crede-n povești
Cu Feți-Frumoși și fete pe seamă
Toropite în mirosul de cimbru...
Ca să redevin cum mă știi
Du-mă în poiana cu petale albastre

Unde cândva te-am cules
O dată cu tinerețea din ierburi ,
Și să mă spăl la scorbura
Bătrânului scoruș din Ghidiu
De toată oboseala din gânduri...
Că mă regăsesc la liman!

BALADA MĂICUȚII MELE

Unde-ai plecat de dimineață, în ce lume,
Când sapa vieții tale plânge în ogradă,
Când curtea întreaga te strigă pe nume
S-o binecuvântezi fluturând din broboadă?!?...

...Te bănuie prin seară, măicuță bătrână,
In freamăt de codru și vuiet de fagi
Cum fluturi năframa cernită și bună
Pe veacul acesta lăsat celor dragi...

Și veșnic nevârșnic, cobor din baladă,
Cu luna pe umăr abia mă zărești ,
Acuma când ziua începe să scadă ,
Și lacrima grijii o-ntreb unde ești ...

II

Mă curg răbdătoare ca fața câmpiei
Când veghea vorbește cu cei adormiți ,
Lumina somnește în vatra prunciei ,
Și gâfâie cerul sub pașii trudiți !

Nu pot să mă-ntorn de la facerea lumii,
Dar nici să te las nimănui nu mă-ndur,
Prelingeți privirea pe-ntinderea humii,
Și eu sunt acolo, de jur-împrejur...

N. I. SIMACHE

Personalitate complexă a intelectualității românești, a secolului XX

Elena OPREA

Cercetând și studiind, în continuare și cu viu interes, o parte a operei scriitorului N.I. Simache, am ajuns la concluzia că acest Mare Cărturar a avut preocupări și contribuții semnificative în numeroase și variate laturi ale culturii românești: știință, istoriografie, pe care, încă le cercetez.

Descoperirea inelului dacic și purtarea acestuia în permanență pe deget, denotă comuniunea dintre spiritul istoricului cu melegurile dacice, a continuității venită din străfunduri de neam, până la realitatea prezentă într-un lanț al evenimentelor istorice, ce trebuie dus mai departe cu mândrie și demnitate. Elementele noi descoperite de către savantul Nicolae Simache – Documente Inedite - pe care le adaugă la actul istoric și politic al vremii respective, precum și date noi cu privire la viața și opera unor autori semnificativi: Ion Heliade Rădulescu, Cincinat Pavelescu, I.L. Caragiale, Cezar Petrescu, Mihai Eminescu... folosite în opera sa , în toate domeniile culturale, au contribuit la îmbogățirea și dezvoltarea patrimoniului documentar, istoric, științific, literar-artistic al Culturii Naționale și Universale.

Ctitor de Muzeu și Case Memorialle în Ploiești, în județele Prahova, Dâmbovița și Buzău, secții ale Muzeului Regional de Istorie (în perioada 1935-1972), Nicolae Simache, profesor emerit la Liceul „ I.L. Caragiale” din Ploiești, se remarcă a fi unul din Marii Cărturari ai Culturii Românești, atestată prin erudiție, libertatea gândirii, concepte filozofice, literare, eseistice, idei de esență, de etică, de responsabilitate, de atitudine, opinii ale autorului față de istorie, artă, literatură, știință, dintr-o fază a evoluției spirituale a poporului nostru care a locuit în acest spațiu geografic din vremi imemorabile, cu tradiții, obiceiuri, concepții religioase și filozofice despre „Geții cei nemuritori”, despre felul de viață al primilor locuitori din ținuturile noastre românești care se ocupau cu oieritul, albinăritul, cultivarea pământului, pescuitul, vânătoarea, unele transmise nouă până astăzi.

N.I. Simache și Traian Cristescu – profesori, cercetători

ai istoriei antice, prin intermediul cărții „Știrile geografice ale lui Herodot despre ținuturile noastre (c. 460 î.Hr.)”, 1942, Tipografia și Legătoria „Frații Dumitrescu”, reliefează prin adnotările lor idei relevante cum sunt: continuitatea poporului român în acest spațiu geografic menționat în cartea sa, unitatea de teritoriu, de limbă și cultură a noastră din cele mai primitive epoci.

Citind cu mult interes și pasiune opera scriitorului , profesorului, istoricului, literatului, omului de artă, arheologului, etnografului, ctitorului de muzeu, case memoriale, monumente istorice , am constatat că aceste scrieri, după conținuturilor se pot clasifica (după părerea mea) astfel: Opere istorice (istoriografie) / Opere literare (de istorie și critică literară) / Opere științifice (descoperiri arheologice) / Opere de artă / Etnografie și folclor / Muzeu și Case memoriale - Ctitor N.I. Simache.

N.I. Simache și Tr. Cristescu- profesori, prin publicarea și adnotările făcute cronicii

„Letopisețul Cantacuzinesc 1290-1688”, au clarificat opinii ale multor istorici români și străini privitoare la cronicile românești și împrejurările istorice în care au fost scrise.

În „Cronicile Românești, vol. IV - Viața și opera lui Radu Popescu-1945”, republicată de N.I. Simache și Tr. Cristescu, profesori, Tipografia „Presa noastră”, Ploiești, cei doi autori menționează bibliografia folosită despre viața și opera cronicarului muntean Radu Popescu: „sunt două studii fundamentale: N. Iorga- „Cronicile muntene” - Cronicile din secolul al XVII-lea în Analele Academiei Române, memoriile Secțiunii Istorice pe 1898-1899 și C. Giurescu „Contribuțiuni la studiul cronicelor muntene” 1906.

În vol. I din „Cronici străine privitoare la Istoria Românilor” – „Doi cântăreți greci ai lui Mihai Viteazul: Stavrinos și Palomed”. Acestea fiind traduceri republicate și adnotate de N.I. Simache și Tr. Cristescu, profesori - Buzău 1945. Cei doi cercetători ai documentelor istorice ale folclorului balcanic privind faptele de vitejie ale domnitorului țării Românești, Mihai Viteazul (1593-1601) și-au exprimat unele opinii referitoare la felul în care domnitorul român este preaslăvit în baladele populare grecești, bulgărești, balcanice, în timp ce folclorul român păstrează numai o vagă amintire despre faptele de vitejie ale lui Mihai Viteazul care uimise pe străinii din zona balcanică, deoarece marele voievod român era simbolul libertății, independenței și eroismului și pentru teritoriul lor.

Privind faptele eroice ale lui Mihai Viteazul au scris mulți istorici români precum: N. Iorga, A. Russo, Iulian

Ștefănescu, P.P. Panaitescu, în care au publicat studii istorice despre figura legendară a Marelui Voievod.

Cei doi poeți greci Stavrinus și Palamed au scris cronici rimate referitoare la perioada de domnie a lui Mihai Viteazul. În „Cronicile Românești, vol. I, „Hronograful lui Mihail Moxa”, publicat și adnotat de N.I. Simache și Tr. Cristescu - profesori, 1942, Buzău, Tipografia Frații Dumitrescu, cei doi autori punând problema editării cronicilor „ca pe o imperioasă necesitate în dezvoltarea literaturii și culturii naționale”.

„Hronograful lui Mihail Moxa” este o carte dedicată profesorului lor, C.C. Giurescu, ca omagiu de mare respect și prețuire și care se referă la începutul dezvoltării istoriografiei vechi românești din secolele XVIII-XIX, la primele cronici scrise- manuscris original unic al cronicarului Mihail Moxa din 1920, primele scrieri istorice în care se povesteau faptele eroice ale unor domnitori români pentru apărarea pământului strămoșesc, a libertății și demnității naționale. „Hronograful lui Mihail Moxa”, (sau „Cronograful lui Mihail Moxa”, cum mai este denumit) a atras atenția multor savanți : B.P. Hașdeu, Grigore Tocolescu, A.D. Xenopol, C.C. Giurescu, P.P. Panaitescu, Ovid Densușianu Iorgu Iordan, N. Cartoian, N. Iorga, D. Russo..., dar și a poetului M. Eminescu care scria: „Literatura populară în ce are ea mai bun și cronicarii, sunt cele trei valori eterne ale literaturii române”.

Nicolae Simache și Traian Cristescu arată că Istoriografia Română din prima jumătate a sec. XX este superioară „vechilor cronici în erudiție, metodă, orizonturi și claritate, deoarece cuprinde „sinteze ale Istoriei Românilor”, monografii relative la domeniul politic, social-economic și cultural privitoare la istoriografie, cronologie, diplomatie, numismatică, genealogie, cartografie veche, etnografie, folclor, demografie, filologie, artă, muzică, istorie locală, armată, relații social-economice cu alte popoare, literatură, filozofie, presă, știință, religie, etc.

Cei doi istorici-profesori Nicolae Simache și Traian Cristescu, prin atitudinea lor față de istoriografia veche românească care se referă la primele cronici scrise, prin editarea și adnotarea cronicii lui Mihail Moxa, a devenit cronică națională, apoi universală în secolele XVIII și XIX, când cronică este publicată de B.P. Hasdeu în „Cuvente den bătrâni” în 1878 și se bucură de mari aprecieri ale savantului și ale multor istorici contemporani, prin semnificația documentară și istorică în evoluția literaturii române. În „Istoriografia Română și Problema Editării Cronicilor- Extras din „Cronicile Românești vol. I” de Nicolae Simache și Traian Cristescu, profesori, 1942, - Tipografia „Frații Dumitrescu”, Buzău- autorii menționează pe Mihai Eminescu care „a înțeles bine valoarea literară a textelor vechi din care colecționa multe

voluma tipărite și chiar multe manuscrise... În capitolul „Cronicile” pag. 39, unde poetul Mihai Eminescu se referă la emoțiile eseistice ale ctitorilor celor mai „bătrâne cronici”, exclamând: „Lectura acestor cronici naive, stângace, uneori confuze, e o plăcere estetică rară și te face să simți trecutul cu o intensitate, uneori halucinantă”...

Sunt menționați scriitori care s-au inspirat din istoriografia veche - cronici - cum sunt: drama în versuri Vlaicu-Vodă” de Alexandru Davila, romanul „Neamul Șoimăreștilor” de Mihail Sadoveanu, cele două romane istorice ale lui Bucurei Dumbravă, „Haiducul” și „Pădurarul”, câteva poezii de Mihai Eminescu și Octavian Goga, etc.

Nicolae Simache, profesor, istoric, muzeograf, ctitor de muzee și case memoriale în județele Prahova, Dâmbovița și Buzău și al „Muzeului Ceasului” din Ploiești, care îi poartă numele, unic în țară și printre puținele din Europa, a fost numit de către Comitetul de Cultură și Artă, Director al Muzeului Regional de Istorie, fiind considerat cel mai competent cărturar al orașului și care se bucura de un mare prestigiu profesional, cultural, educațional, fiind și profesor la liceul „I.L. Caragiale” din Ploiești.

Din 1953 până în 1972, când a plecat în „eternitate”, profesorul-istoric-scriitor Nicolae Simache a depus o muncă asiduă (fără concedii de odihnă) în scopul înființării de muzee și case memoriale în Ploiești, apoi în județele Prahova, Dâmbovița și Buzău pornind de la zero bani, zero achiziții, fără a avea un sediu al muzeului”, deci, nu avea nimic.

I s-a repartizat apoi o clădire pentru muzee în strada Nicolae Bălcescu, nr. 25, pe care a renovat-o mai întâi, apoi a început munca de achiziționare a pieselor, a obiectelor muzeistice în Ploiești, în județe și în țară, în cele mai depărtate sate, pentru a colecționa costume populare, mobilier, cărți, covoare, ștergere, monede, ceasuri, hărți, fotografii, ediții de cărți, arme, unelte de piatră, de fier, vase de lut, amfore, biblii, obiecte religioase, descoperiri arheologice: cranii, oase rămășițe umane, etc.

Istoricul – profesor Nicolae Simache a fost și va rămâne fondatorul rețelei muzeistice ploieștene, prahovene, buzoiene și dâmbovițene, ctitor a peste 22 de muzee (1953-1972), care însumează o epocă, o istorie a unui popor, în contextul culturii naționale și universale. În fața fiecărui muzeu se află Omul, Savantul, Scriitorul Nicolae Simache care vorbește vizitatorilor, scrie opere, studii, comunicări științifice, creează instituții de Cultură și Artă, pe care le lasă moștenire urmașilor; ca o mărturie vie ca „Aici” a trăit un Mare Cărturar, păstrător al tuturor valorilor culturale ale unui popor hărăzit să trăiască pe aceste plaiuri pline de Istorie și Legendă. Arheologie, literatură, folclor, etnografie, muzeistică, publicistică și în multe alte domenii.

POEME

Mihai MERTICARU

Faună pestriță

De pe munte până-n vale,
ies pigmeii fără șale,
fără puncte cardinale,
vin în cercuri și spirale
guguștiuci și haïmanale,
paraziți murați în bale,
burdihane cu pași agale,
însetați fără pocale,
porci dormind pe moi sofale,
tontoloi cu largi stamboale,
toate pline cu parale,
hahalere cu pistoale
încărcate cu vorbe goale,
inși cu gene criminale
lăfăindu-se-n jurnale,
șobolani cu țeasta moale
și multe alte animale.
de pe munte până-n vale,
toate-ți ies doar ție-n cale.

Rob al sferelor cerești

Te-ai născut într-o clipă regală
călare pe unicorn,
cu un picior înfipt într-un nor
și cu celălalt într-o constelație
indescifrabilă,
moștenind un suflet de cireș înflorit
cu parfum amețitor,
uluit de-a zărilor hieratică splendoare,
pregătît îndelung pentru jertfă și zbor,
pentru veșnică visare.
cohorte de gânduri te cutreieră,
te poartă spre toate spațiile
interstelare
și fantasmatică,
spre neștiute urcușuri și nezărite astre
pentru a te zidi într-un mare semn de

mirare,
sub pavăza efemerității armoniilor
răscolitoare.
urmele tale, o colecție de pustiuri
scrise cu degetul înmuiat în a stelelor
cerneală,
hiperbolizate de o imaginație ireală
sau încrustate pe tâmpla trecutului
împovărat cu veșnicie,
oarba clipă-i singura care știe.
acum te întrebi nedumerit
cum ai ajuns în deșertul neantului
încălcit în fantasmale și
fantasmagoriile
străinului din tine,
care te strigă pe nume,
dar tu nu-l mai cunoști,
nu-ți mai amintești anume cum e.

Monodie

Eu am plecat departe, departe
și totul, acum, din lume, ne departe,
ne departe,
iar voi chiușiți, chiușiți mereu
prin dumbra sufletului meu
tandri și însetați ca un curcubeu,
ca un curcubeu,
alergați neobosiți prin secara
sprâncenelor mele,
sprâncenelor mele,
din cernoziomul ochilor mei, culegeți
micșunele,
micșunele,
doar stâncile sunt fulgerate,
sunt fulgerate
de regrete colorate, colorate,
anotimpurile trec indiferente,
indiferente,
incapabile de sentimente, de
sentimente,
voi pășiți veseli prin iarba deasă,
verde și deasă,

crezând că mi-am găsit altă mireasă,
altă mireasă...
iar tu, drăguța mea, drăguța mea,
cu ochi de catifea, de catifea,
ai să mă tot strigi, să mă tot strigi
prin pipirigi, prin pipirigi
și-am să-ți răspund, am să-ți răspund
cu susurul din prund,
cu susurul din prund...

Lecția pământului

Lecția pământului pe care te-ai
născut
se-nvață, mai întâi, mergând de-a
bușilea
prin casă,
apoi pășind cu fermitate spre un
orizont
necunoscut,
nevrând să te mai împaci
cu o existență falsă.
tânăr viguros,
pășești spre soare-răsare
grăbit și hotărât să dezlegi
taine și legi,
pregătît să te lupți cu monștri
și fiare,
fructele coapte ale volniciei,
să le culegi.
când, luat de val,
te-ndepărtezi de țel prea mult,
îți trimite, pe-o pală de vânt,
sămânță de dor
ce-ți declanșează, în suflet,
furtună, tumult,
dorință acută de a reveni
la izvor.

PLECĂCIUNE ÎN FAȚA MARILOR MISTERE ALE VIEȚII

Elena BUICĂ

În semeția sa, omul, uitându-se în jur și până unde poate bate privirea și imaginația, crede că este stăpânul incontestabil al acestei lumi în care trăiește. Până la un punct e îndreptățit. Omul este singura ființă creatoare de idei, concepte, obiecte de artă și invenții. Cu toate acestea, nu de puține ori trebuie să facă plecăciuni, atât în fața misterelor care ne înconjoară, precum și în cele ale marelui și minusculului univers. Un loc important îl ocupă, cu precădere, omul, cea mai mare taină.

Putem numi misterele oricum, taină, secret, enigmă, necunoscut, neînțeles, dar ele există, sunt la tot pasul.

În tăcerile din noi se aude uneori un glas care te întreabă „cum poți afla chiar negânditul și inexistentul”? Aceste frământări ale gândurilor noastre trosnesc din încheieturi în căutarea unor răspunsuri. Nu am apărut întâmplător pe acest pământ și nu putem sta nepăsători la fenomenele ce ne înconjoară.

Așa se face că, în hârjoneala ideilor din mintea noastră, uneori se naște ceva neașteptat. Îmi vine în minte un moment amuzant. Unui grup de copii i s-a spus să adreseze o întrebare lui Dumnezeu. Un copil a întrebat: „Doamne, când ai făcut girafa, ai greșit că i-ai făcut gâtul atât de lung sau așa ai vrut Tu?” Gustăm cu plăcere savoarea acestui univers de cercetare a nepătrunsului. Cu cât mintea și sufletele sunt mai evaluate, cu atât gustul misterelor e mai profund.

Dumnezeu nu ne-a făcut pe toți la fel. Unii nu cred că există miracole, că poți visa cu ochii deschiși. Aceștia consideră că miracolele sunt coincidențe, abilități, talente. Dar să nu uităm că în viața fiecărui om au existat câteva miracole care au contrazis

mintea rațională. De curând am trăit un astfel de miracol. Cățelușa noastră, Alice, a fost dusă la culcare. La un moment dat, am simțit că mă învăluie un fel de curent. Am tresărit simțind prezența cățelușei. Am notat pe o hârtie când s-a petrecut acest moment: 5.09. După un sfert de oră am sunat-o pe nepoata mea să întreb de soarta cățelușei. „Își doarme somnul de veci”, mi-a răspuns plângând. „Cât era ceasul când ne-a părăsit?” am întrebat-o eu. „Stai să mă duc la aparatul care a înregistrat. Stă scris 5.09”. M-am cutremurat.

Oricât ar nega unii misterele, nu e om să nu fie fascinat și frământat de ele și după ce le-a intuit, să nu simtă o emoție specială în diferite feluri. Misterele ne fac viața mai colorată, mai interesantă. Omul din naștere este o ființă generatoare de probleme, inspirație și misterele dau aripi fanteziei, pun creierul la lucru, inspiră creatorii. Ne punem întrebări din fragedă pruncie și până la finalul vieții.

Mulți oameni simt că suntem înconjurați de nenumărate surse generatoare de probleme și inspirație. Unele mistere sunt atât de aproape de noi, încât, de multe ori, avem părerea că ele nu există sau le privim ca pe ceva cunoscut, obișnuit, banal chiar, așa cum este apa, în timp ce alte aspecte ale vieții noastre ne trimit gândurile până în zărilor neliniștitelor nemărginiri.

Reflectând la acest exemplu din imediata noastră apropiere, apa, prima impresie este cea a unui element banal, cât se poate de simplu, fără miros, gust și culoare. Apa ne e la îndemână în diverse forme, mai mult chiar în noi cam 70%, iar pe suprafața Pământului acoperă 71%. Apa este simbolul planetei Pământ, planeta albastră, așa cum am văzut-o din sateliții artificiali. Suntem planeta vie. Dacă apa ar dispărea, cu ea dispăre și viața. Nu există una fără alta. Ambele sunt fețe ale aceleiași existențe continue. Cu toate acestea, cât din tainele ei cunoaștem, deși mintea noastră mustește de idei? Un lucru pare cert: există la fel de multă apă pe Pământ astăzi ca și la începuturi, când lumea s-a format, cu nici o picătură mai mult sau mai puțin. Tainele există, sunt reale și trebuie să facem plecăciune în fața marilor mistere ale vieții noastre.

Printre cercetătorii care fac eforturi să pătrundă misterele apei, în ultimele decenii, se numără și japonezul, Masaru Emoto. Prin experiențele sale, susține că a constatat că gândurile, cuvintele și muzica afectează structura moleculară a apei. După ce a înghețat picături de apă, le-a examinat la

microscop. A scris câte un cuvânt pe câte o foaie de hârtie pe care le-a lipit pe câte un recipient cu apă și le-a lăsat peste noapte. La examinare a descoperit că, pe recipientul pe care a fost lipit cuvântul „Mulțumesc” sau „Dragoste”, cristalele de apă erau foarte frumoase și aveau forme armonioase, pe când pe cele pe care era scris „Îmi faci greață”, „O să te omor” apărea o formă total lipsită de armonie și întunecoasă. Sunt și păreri opuse, dar, dacă rezultatul acestor experiențe este real, este dovada că universul ne urmărește, că există ceva sau cineva în univers care ne supraveghează. Astfel spus, se întrezărește existența Marelui Creator.

Unele mistere frământă lumea azi ca și la începuturile ei, despre cum arată sfârșitul călătoriei noastre pe această lume și ce ne așteaptă dincolo de granița vieții. Niciun răspuns nu ne scutește de cutremurătoarea neliniște a nepătrunsului. Astfel, această enigmă despre moarte devine, este în esență, un manifest pentru o viață trăită din plin, clipă de clipă, cu mai multă bucurie, evitând răutățile.

Studiile cercetătorilor despre ființa umană au adus multă lumină în sfera misterelor. Ele au ajutat ca moartea să fie privită dintr-o perspectivă mai blândă, fără teamă de necunoscut, iar vieții să-i înțeleagă importanța trăind-o din plin, cu mai multă bucurie și mai puține regrete.

Viața fiind plină de mister și de suspans, dar mai ales de situații imprevizibile și întortocheate, psihicul uman devine și el un univers complex, creator de imagini și realități, seif de emoții și amintiri.

Din cercetările făcute de-a lungul timpului, s-a ajuns la concluzia certă că viața omului este remodelată după cum gândește, iar valorile ei sunt continuu reevaluate. S-a făcut dovada că procesele din mintea fiecărui om atrag ceea ce i se întâmplă.

Nu numai marii filosofi și cercetători au observat de-a lungul timpului puterea gândului, ci și omul simplu, de la coarnele plugului, că viața și-o trăiești așa cum o gândești, exprimate concis în ziceri populare de tipul: „cum îți așterni, așa dormi”.

Devii ceea ce gândești în majoritatea timpului, dar și atragi lucrurile la care te gândești cel mai mult, cobești, cum se spune în popor, gândurile devin fapte și lucruri. Dacă îți tot spui iarăși și iarăși și simți asta cu toată ființa ta, acestea sunt semne pe care le transmiți în univers, atunci de asta vei avea parte mereu, legea atracției răspunde la acel gând

aducându-ți lucruri care îi corespund.

Dogma creștină consideră inaccesibil rațiunii omenești tot ce aparține misterului. Acest aspect a creat multe întrebări subtile, multe necunoscute care ne pot deruta. E posibil să rămână cu înțelesuri mai adânci doar cei cu sufletele mai evoluat, lăsând deoparte pe cei care nu pot pătrunde în adâncul acestor meditații.

Legea atracției răspunde gândului nostru. Întotdeauna, indiferent dacă am crede în aceste dogme, dacă o înțelegem sau nu, ea funcționează infailibil. Stăruind cu mare intensitate aceleași și aceleași gânduri, emitem acea frecvență în mod constant. Gândurile emit acel semnal electromagnetic care îndreaptă către noi ceea ce le seamănă.

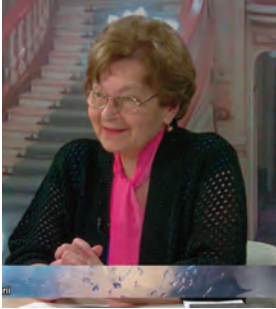
Ajungând la finalul acestor rânduri, nu știu cât ecou vor avea, gândesc că, într-o lume care creează tot mai multe paradoxuri existențiale, e greu ca miracolul să devină o șansă a restaurării omului modern și contemporan pe axa spiritualității, așa cum își amintesc acum seniorii că a fost posibil cu câteva decenii în urmă. Dar, oricât de greu ar fi, sper că binele va învinge. Cred că acest subiect are un plus de înțeles pentru cei aflați aproape de finalul drumului vieții pământene, având în vedere înțelepciunea senectuții, dar și pentru cei mai tineri, care, înzestrați cu înțelepciunea seniorială, să-i vorbească sinelui propriu îmbogățindu-și zestrea de suflet și pe cea a minții.

Ce știm sigur este că fără mistere viața noastră ar fi searbădă. Prezența misterului este ceea ce dă aripi și inspirație minților cercetătoare scoțând la lumină surprize uluitoare. Prin taina misterelor cu dimensiuni nebănuite, se trezesc în om dimensiuni neașteptate ce fac ca viața să devină cu adevărat interesantă.

Incontestabil, miracolele sunt un prețios dar mai ales atunci când reușim pătrunderea în adâncul lor secret, râvnit cu atâta ardoare.

Să ne reamintim de Alecu Russo, spirit lucid al veacului său

Livia CIUPERCĂ

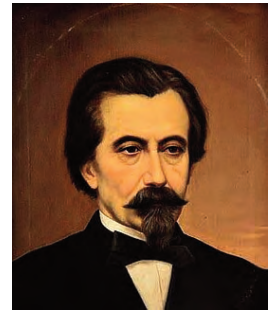
A d u c e r i l e - a m i n t e înmiresmează ființa și-adeșori simțim nevoia de a privi spre trecut, acolo unde-s conservate momente frumoase ale copilăriei, ale tinereții sau ale unor frumoase împliniri. Dacă dorim a-l aduce la timpul prezent, spre exemplu, pe Alexandru Russo, firește, vom constata că a avut o viață scurtă și tumultuoasă, că s-a născut în zorii primăvarații ai anului 1819 (17 martie) și a plecat spre zărilor necunoscutului, după o îndelungată suferință, la 4 februarie 1859 – fără a fi avut fericirea de a se bucura, activ, de înfrățirea celor două țări surori, în ianuarie 1859.

În acest an, avem a ni-l reaminti pe Alecu Russo, la 204 de ani de la nașterea sa, recompunând anii copilăriei și ai primei tinereți, undeva, într-un sat din Basarabia, un „sat frumos, rășchirat între grădini și copaci”, „pe o vale a codrilor Bâcului”, primăvara, „pe când dă frunza, pe când fluturii încep a se giuca, când trandafirii îmbobociți se deschid, când soarele încă dezmiardă și nu arde, când de pe porumbei pică ninsoarea mirositoare...” (Amintiri)

Codrii Bâcului conservă, pentru scriitorul Alecu Russo, îngemănarea unui timp istoric și de legendă, deopotrivă: „așezare de apărare ca plăieșia munților, salbă de smarald a Basarabiei”, Basarabia – ea însăși „cuibul răscoalelor din țară, moșia celor Novaci de răul cărora urdiile tătărești nu se puteau înturna în Buceag cu prada din Țara Leșească...” – devine în imaginarul scriitorului „cuibul voinicilor din cântecele vechi...” (Amintiri I)

De foarte tânăr, Alecu Russo a peregrinat prin multe țări, a acumulat multe cunoștințe, dar plăcerea studiului se impunea a se înfrăți cu responsabilitatea de a trăi pe picioarele sale, de a-și găsi un rost în viață (după cum se spune din străbuni). Așadar, obligat fiind de severitatea tatălui (lancu RUSU), va accepta (vrând-nevrând), nu pentru mult timp (1841-1844), un post de asesor la Judecătoria din Piatra-Neamț. Prietenia cu Vasile Alecsandri, vizitele la moșia de la Mânjina – a lui Costache Negri, apropierea de Nicolae Bălcescu sau

Costăchiță Filipescu, „au avut o neprețuită influență în favorul mișcării naționale de la 1848” (Lucian Predescu), urmat de un repetat autoexil, experiențe, uneori nefericite, boală și singurătate. Scriitorul-patriot evocă, entuziast, momentul Blaj 1848: „o zi frumoasă pe un câmp întins, unde 40000 de români... ascultă sub

aripile unui steag în trei culori cuvântul inteligenței ardelenene...” (Cugetări. III) Este conștient că „Ardealul este matca României!...” (Cugetări. X) În sufletul său de vajnic Român pulsează voința unirii: „Ostașii mari ai Moldovei și ai Țării Românești încearcă unitatea politică prin putere, poporul prin sunetul buciului ce răzbate peste codri și peste dealuri; hronicarii, stâlpii literaturii, ațăta unitatea morală prin aducerea aminte a legăturii limbii și a sângelui...” (Cugetări. X) Îi plac mult comparațiile, care se dovedesc și obiective. Spre deosebire de Blaj – „școala Românilor uniți” (Cugetări, XIII), Moldova e o țară rece, unde entuziasmul, fie politic, fie literar, nu prinde în clipeală...” (Cugetări. Partea a II-a. II.) Intuiește perfect realitățile timpului său. Notațiile sale surprind prin elemente de critică, sociologie, estetică, lingvistică, textele sale „reprezentând unul din argumentele de căpetenie ale lui G. Ibrăileanu în demonstrarea <spiritului critic> moldovenesc...” (Mihai Zamfir) În viziunea sa, important este a prețui valorile moștenite de la strămoși: „Datinile, poveștile, muzica și poezia sunt arhivele popoarelor. Cu ele se poate oricând reconstitui trecutul întunecat...”, accentuând că „poezia populară este întâia fază a civilizației unui neam...” (Poezia populară. I, II) Îndemnul său e incisiv: „Muncește-ți pana și pune o zăbală străinismului...” (Despre <Steaua Dunării>), iar adevărata literatură, „de care se pot mândri Românii” o recunoaștem doar în vatra străbună: „Bate vântul printre brazi / Și-mi aduce dor de frați; / Bate vântul printre flori, / Îmi dă dor de la surori; / Bate vântul printre munți, / Îmi dă dor de la părinți...” (Poezia populară. V)

Russo a avut îndrăzneala să rostească adevăruri, pentru care va plăti cu detenția sau exilul: „Românul are viteji în istorie, are mucenici ai neamului său, dar de nu ar fi vântul să ne șoptească de ei, nu am ști că au fost, că pământul și inimile nu au ținut numele, nici chipurile lor; Românul au avut scriitori mari, dar sunt uitați...”, „Românul nu știe a prețui ce e bun și ce e trebnic, decât într-un târziu, când răceala și descurăgierea au amortit sufletele. Trebuie să caști gura la București ca să fii poet la Iași, trebuie să dai din coate în Paris și în Berlin ca să fii prooroc, trebuie să fii pedant sau neînțeleș ca să fii cunoscut în România...”

(**Critica criticii**) Este afectat de ceea ce-l înconjoară: „Pentru ce tresari? Trupul ți se topește de slăbiciune, și inima ți se frământă cu iuțeală...” (**Cântarea României**. 8) După reprezentarea piesei **Provincialul Vadră** (pe scena Teatrul Național din Iași), un text satiric, prin care erau ridiculizați „ciocoi” vremii, și el, și actorii, vor cunoaște detenția, la mânăstire, întru corecție, „prin post și rugăciune”. Apoi, după implicarea în acțiunile premergătoare revoluției de la 1848, își va impune, nu fără riscuri, autoexilarea, dar și o altă detenție, la Cluj, iar după eliberare, interdicția de a intra în Capitală. Revine în Iași, abia în 1851, și cu aprobarea domnitorului Grigore Ghica, va fi „candidat la Divanul de Apel din Iași”, apoi avocat. Dacă avocatura și jurnalismul îl vor împlini, material și spiritual, ultima îndeletnicire, aceea de arendaș, îi va fi fatală. Deși împresurat de datorii, și foarte bolnav, ultimele sale cuvinte, pecetluiesc voința de fier a unui om care nu se vrea un înfrânt: „Courage, mes amis! réveillez la patrie, si vous voulez que je m’endorme content...”

La doar 40 de ani, neîmpliniți, inima patriotului Alecu Russo încetează, lăsând în urmă o bibliotecă bogată, care se va risipi, precum unele dintre scrierile sale. Rămășițele sale pământești odihnesc în incinta Bisericii Bărboi (Iași), iar candela care îl veghează este dovada că în parohia Sfinți Apostoli Petru și Pavel din bătrâna urbe moldavă, memoria scriitorului-patriot Alexandru Russo se dorește flacăra arzândă întru neuitare, fiind comemorat, în fiecare an, prin participarea enoriașilor parohiei, a oficialităților și a intelectualilor municipiului Iași. Opera sa nu este vastă, însă conservă scrieri de mare preț: **Studii naționale** (1840), **Poezia poporală** (1846), poemul **Cântarea României** (1850), **Cugetări** și **Amintiri** (1855). La acestea adăugăm, câteva studii istorice: **Decebal și Ștefan cel Mare** (o paralelă incitantă între doi eroi ai neamului, Ștefan – „lucefăr luminos”, Decebal – „soare întunecat”; Ștefan – un „gigantic”, Decebal – „zeitate nevăzută și neînțeleasă”; Ștefan – un erou „moldov(e)an”, Decebal – „eroul lumii”), **Palatul lui Duca Vodă, Desrobirea țiganilor, Amintiri**; studii cu tentă politică și socială, studii folclorice și lingvistice, notații critice, cugetări. Cele trei piese de teatru (**Băcălia ambițioasă, Provincialul Vadră la Teatrul Național și Hristache Sarmală**), multe versuri și alte manuscrise s-au pierdut.

Să nu uităm, Alecu Russo și-a dorit a conștientiza care este menirea „gramerienilor” (scriitorilor și lingviștilor) întru „românizarea cuvintelor”, în așa fel încât literatura să devină „pâinea zilnică” a neamului nostru.

Scriitorul s-a dorit vertical în controversa trecut-prezent: „greș(e)ala noastră a fost... că am urmărit numai asemănările noastre cu limba latină și celelalte

limbi neoromane, dar nu ne-am bătut capul cu neasemănările...” dintre aceste limbi.

Convingerea sa este fermă: „un neam mândru ca al nostru, în care conștiința sângelui a fost vie în cele mai grele vremi a istoriei sale, a concentrat înțelepciunea neamului în cuvântologie, alfa și omega științei și a râvnei românilor de dincoace și de dincolo de Carpați”.

În mod cert, viziunea lui Russo nu și-a pierdut prospețimea, realizând că sănătatea unei nații se află, neîntinată, doar în vatra satului: „cu cât popoarele sunt mai departe de civilizație, cu atât obiceiurile, tradiția și poezia au mai multă putere”.

În ciuda simplității expunerii, observațiile formulate de Alecu Russo sunt obiective: „întâi este familia ce se statornicește, al doilea familia ce se preface în neam, și al treilea neamul în popor; cu neamul se începe limba și poezia” (**Cugetări**).

Sfatul poetului este de „a călca sănătos”. Nu știm cât de sănătos „am călcat” noi de-a lungul secolelor, cert este că avem sfânta datoria de a nu uita realizările și jertfa înaintașilor noștri.

Să urmărim calea cea dreaptă, povățuiți fiind – in aeternum – de vocea poetului: „Cine e mai mândră decât tine între toate țările semănate de Domnul pre pământ?!...” „Deșteaptă-te..., e vremea să ieși din amortire, seminție a domnitorilor lumii!...” (**Cântarea României**)!

Testament

*La cea de a nouăzecea mea
aniversare postumă*

Mă simt împăcat./ Am rămas același „călător” în împărăția cuvintelor./ Prietene, și-Aici, într-același mod „se vremuiește” trecerea./ Lin. Dar într-o atmosferă înmiresmată./ Într-același ritm „se arcuiește” și amintirea./ Te iubesc și te îmbrățișez!/ Nu uita, ochiul meu te veghează./ O rugăminte-ți adresez,/ Străduiește-te să devii „vas prețios”./ Găsește-ți calea „în clar de inimă”, întru desăvârșire!/ Atenție!/ Privește spre îngerul cel „cu o carte în mâini”.

Urmează-i traiectul./ În tăcerea lui, te va călăuzi spre „poarta din zid”. / Poarta din zid care duce spre realitatea cea nemuritoare./ În spatele ei, afla-vei îndemnul ce ți-l formulez./ Cu iubire!/ Nu pregeta să te jertfești, urmându-ți Calea!/ Lasă-te „mușcat” de suferința mării treceri.../ „Răsăritul stelelor e cu mult mai măreț decât răsăritul soarelui!”/ Desbracă-te de putreziciunea veșmântului cotidian,/ Îmbracă-te în armură din petale de crin, de iasomie și de mirt./ Ca poet, rogu-te, îmbrățișează frumosul, presară în versul tău aroma florilor de câmp!/ Fii bun, iubitor și generos!

POEM

Ion Iancu VALE

marșul suicidal al protezelor

Undeva, pe întinsa Câmpie a Tăcerii,
Ultimul Far semnalizează palid și
intermitent
fire sticloase și rare de iarbă străpung
fără convingere
cochilia roșietică și fărâmicioasă a
solului.
Curenți incandescenți de aer
învolează pânze
albe de praf, generând tornade rebele
antrenând
miasme fetide ce viciază aerul, incitând
Marea Angoasă
spre a-și flutura aripile cenușii.
Cortegii șerpuitoare de proteze se
precipită, busculându-se,
într-un lugubru scârțâit de balamale
ruginite,
către Ultimul Far.
Ignorând Nelimitata Crevasă ascunsă
dincolo de el,
Ultimul Far pâlâie spasmodic
atrăgând implacabil
unduitoarea procesiune ce înaintează
peste întinderea pustie
pe care, din loc în loc, gnaisuri
gigantice,
diamantin șlefuite, le așină calea.
Undeva, în spatele Ultimului Far; perfid
ascunsă,
Nelimitata Crevasă își macină canin
tăcerea spațială,
așteptând cu răbdare Irevocabilul Dar.
Bizara procesiune compusă din proteze
din material sintetic,
metalice sau din lemn, plăci dentare,
peruci,
vase sanguine artificiale,
ochi de sticlă și alte organe aparținând

cândva
sau trebuind să aparțină,
ființelor umane, dotate acum de către
veșnica putere obscură cu afectivitate
senzorială,
se târâște chinuită, parcă, de ictusuri
comițiale
spre unica lumină rămasă.
Ultimul Far, fascie plâpândă și efemeră
în vasta
și orbitoarea semiobscuritate, pâlâie
agonic.
Deodată proteza unui picior, proteza
unei mâini
și o perucă bărbătească se detașează de
grosul masei.
mâna, suprapusă piciorului vârât într-
un bocanc militar,
se cațără pe coama unui gnais,
fluturând
în degetele rășchirate peruca
decolorată.
Un glas cavernos împunge zarea,
făcând uriașul și agitatul convoi să se
oprească
și să asculte Inspirata Tripletă:
„Încotro te îndrepti, popor al protezelor;
spre ce țel iluzoriu îți porți pașii
lumina aceea e înșelătoare, universul
spre care
ne ademenește acum, este fals
oprește-te, popor al protezelor
marșul nostru este suicidal;
să rămânem unde suntem
și să redăm vieții câmpia aceasta,
să ocrotim sâmburele încă viu,
să întemeiem pe tărâmul acesta un nou
spațiu vital
să ne oprim, popor al protezelor;
lumina aceea ne ademenește spre
autodistrugere
opriți-vă, cât mai e timp, opriți-vă”.
Inspirata Tripletă tace așteptând
reacția mulțimii.

În rândul protezelor se iscă freamăt și
ele se agită
un timp, sfātuindu-se.
Într-un târziu, un tunet format din mii
de glasuri
despică zarea plumburie:
„Nu-i adevărat, vrem să scăpăm din
acest imperiu

al deznădejdi și al morții
acolo unde se zărește lumina trebuie să
fie bine
înainte, popor al protezelor; înainte”.
Și protezele își reîncep marșul cu și mai
multă vigoare,
strivind sub tălpi Inspirata Tripletă.
Timpul trece și distanța dintre Ultimul
Far
și mărșăluitoari se micșorează.
Deodată, firava lumină dispăre total
cenușiul devine aproape negru și
material.
Protezele încremenesc,
teama planează demențial deasupra
gloatei
apoi, antrenate de o groază totală,
scoțând un vaier prelung, acestea
se aruncă într-un ultim asalt,
rostogolindu-se unele peste altele
în gura larg căscată a Nelimitatei
Crevasă,
care le înghite, horcăind abisal.
Pe întinsa Câmpie a Tăcerii,
uriașul spațiu plumburiu rămâne mai
departe netulburat.
Doar farmacistul Figueras
caută fără conținere, absolut nimic.

Poeme din volumul „Revelații”, 2013

SORBIND DIN SEVĂ LA MARGINEA TIMPULUI

Cojocaru GRUIA

Noaptea solstițiului de vară îl golise de energie. Luna plină îi venise de hac, mâncându-i hoștește orele de somn, ca o metresă care te incită sarcastic-savuros până te prinde-n mreje, apoi te duce de lesă până-ți pierzi busola. Adormise târziu, când zorii tâșneau trandafiri printre fisurile din acoperișul solemn al întunericului. Nu-i de mirare că glasul mamei, oricât de dulce i-ar fi mângâiat urechea internă, îl indispușe.

- Lasă-mă să dorm! bolborosi Tudor, întorcându-se bolovănos în patul larg.

- Hai, fă un efort și strânge o pungă de frunze de dud, mă scutești de un efort! insistă

mama. Apoi vii și dormi cât vrei! adăugă, deschizând larg fereastra.

- Frunze de dud, asta-mi lipsea, la naiba! zise băiatul ca pentru sine. Mai bine rămâneam la liceu! constată el cu ochii închiși.

Adolescentul se întoarse pe spate, inspiră adânc aerul din cameră, îl reținu o clipă, după care-l expulză într-un șuvoi egal, forțându-se să expire până simți că abdomenul i se lipește de coloana vertebrală. Deschise ochii mari, întinse brațele, proptindu-le de speteaza patului, împinse ușor arciul trupului relaxat, lunecând sanie pe lenjeria patului, lungi cât putu coloana vertebrală într-un salut al soarelui executat bătrânește, pe orizontală, apoi strânse cu brațele genunchii la piept, se roti ca o bilă de snooker lovită cu tacul pentru o fricțiune ce dă efect invers și se ridică senin, energizat.

Pentru liceeni cursurile nu se încheiaseră, însă era sfârșit de an școlar pentru elevii din gimnaziu. Aici, o parte dintre cadrele didactice, între care și mama lui, se aflau în activitate. Pe lângă munca obișnuită – completat documente școlare, pregătit sălile de clasă pentru curățenia generală, recondiționat și confecționat material didactic pentru anul școlar viitor, stabilit și derulat programul de pregătire cu elevii corigenți – profesorii aveau sarcina de a asigura materia primă pentru mătasea naturală din industria textilă.

Un fapt banal, oarecum stresant, însă bizar astăzi – acceptat de tot corpul profesoral, inclusiv atunci, în ultima vară a anilor '80 din secolul trecut – creșterea viermilor de mătase devenise de multă vreme o mică sursă de venit pentru economia românească centralizată, destul de competitivă în multe domenii la nivel mondial. Se urmărea cu încăpățănare în anii '80 ca balanța comercială să fie permanent excedentară – exportul trebuia să depășească cu mult importul. Datoria externă a României

fusese ștearsă încă din primăvară, însă ambiția președintelui Nicolae Ceaușescu de a crea la București, cu sprijin arab, o bancă mondială pentru finanțarea economiilor emergente – cam ceea ce implementează astăzi, la o scară mult mai înaltă, statele din BRICS (Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud) – nu se putea realiza fără contribuția conjugată a energiilor din patria socialistă „multilateral dezvoltată”.

Firește că Școala nu putea fi o excepție, așa că la debutul cursurilor din Educație, de la jumătatea lui septembrie, începea practica agricolă de toamnă, de trei săptămâni, unde elevii și profesorii erau conectați la viața economică a cetății, contribuind la recoltatul porumbului, cartofului, sfeclei de zahăr și nu numai. În calendar urma îndeplinirea planului școlii, cu participarea fiecărui elev, care avea sarcina de a aduce maculatură (hârtie, cartoane), sticle, borcane, fier vechi. Înainte sau după Paști – în funcție de evoluția condițiilor climatice – toate energiile se focusau pe practica de primăvară, care viza cu precădere împădurirea terenurilor degradate, fără potențial agricol. Iar spre finalul anului, suflarea Școlii se delecta cu strângerea frunzelor de dud – hrană pentru viermii de mătase – și, în paralel, cu adunatul plantelor medicinale. Acolo unde drumurile județene și naționale nu erau flancate de duzi, Școala se ocupa doar cu achiziționarea plantelor medicinale, aduse de elevi în pungi mari, pe care cei pîrpirii abia le cărau. Culese după cursurile de zi, presate prea mult în traiste țărănești, se depreciau adesea peste noapte, așa încât dimineața căpătau deja o fierbințeală aburoasă, similară cu cea dintr-o căpiță de fân insuficient uscat. Suculente, mustind de clorofilă, când erau eliberate în spațiul din școală coresponsator păreau murate, umezeala contribuind decisiv lauciderea proprietăților vindecătoare ale plantelor. Uneori mucegaiul sporea inutilitatea demersului, desăvârșind dezastrul, însă roata muncii continua mecanic, fără intervenția vreunui creier în logica eficienței.

Strașnic mai mâncau viermii de mătase verdele duzilor la începutul verii! Când fuseseră aduși – o mână și ceva de larve cilindrice, inelate, acoperite cu perișori negri – se mulțumeau cu frunzele pe care le puteau strecura elevii în buzunarul de la cămașa de pionier. După puțin timp, când au evadat prin metamorfoză în nimfă, zeci de traiste cu frunze erau înfulecate zilnic de fălcile lor și aruncate în hăul din trenul sidefiu, ușor pigmentat. Până-n momentul retragerii în crisalida construită ca o cazemată ovoidă erau fără odihnă, echivalentul albinelor. Un mic amendament – albinele produceau hrana, pe când viermii de mătase consumau hrana. Ambelor vietăți doar o lună de zile le fusese îngăduită existența pe Pământ de către Creator, frustrant, am putea zice din perspectiva noastră, însă uneori o secvență de vară dezleagă o cupă cu mai multă sevă decât regăsești într-o viață ternă, zdrențuită cinic de zgura băloasă a zilei. Rezultatul era însă nobil în amândouă cazuri, chiar dacă în ultimul, când simțeau corpul rece, moale și butucănos nu o dată greața făcea casă bună cu mâna omului.

Strada principală, care tăia satul în două, nu era departe de casa părinților lui Tudor. Adolescentul cercetă duzii și se cățără în cel cu o coroană bogată. Erau multe

ramuri noi, nuielușe fără rod, cele pe care pomicultorul le elimină pentru că-s lăstari lacomi, ce mănâncă seva galopant, fără să producă ceva. Cresc și în duzi, fiind o bucurie pentru cei care au tangență cu sericicultura. Tudor trăgea de o nuielușă, cu o mișcare similară cu aceea în care aluneci controlat pe o frânghie, și rămânea cu un buchet de frunze. Mai smulse câteva mâini de aur verde din ramurile cu rod, evitând fructele pârguite și, în câteva minute, sacoșa era plină. A coborât lin și s-a întors acasă. Mama îl aștepta.

- Vrei să vii și tu? Poate ți-e dor de școala de odinioară!
- Bine, de ce nu, un pic așteaptă-mă să mă spăl!

Au mers inițial la grădinița veche. Acolo, pe bănci erau puse table de scris scoase de uz, pe care se găseau coli gigantice de hârtie, unde tronau viermii de mătase. Înainte de a ajunge în clădire, s-au intersectat cu femeia de serviciu. S-a încropit un dialog oarecare despre proaspătul deces din sat, ultimul bărbat, care luptase în ambele războaie mondiale, își căuta înfometat drumul spre Lumină, ori spre Întuneric, cine poate ști?! Tudor ieși iute din conversație și urcă treptele de la intrare. Ușa grădiniței era deschisă. Când pași peste prag se ciocni cu o profesoară. Era stagiară, destul de tânără, n-o cunoștea.

- Săru'mâna, zise el, privind-o adânc cu un surâs larg, apoi, după o clipă își rosti numele, prezentându-se.

- Bună ziua! răspunse ea, întinzându-i mâna, Lavinia.

Gestul de a întinde mâna unui bărbat necunoscut era oarecum neobișnuit la țară atunci. Nici acum nu s-au schimbat prea mult lucrurile, de vreme ce, atunci când intră într-un cerc de cunoscuți, bărbatul dă mâna cu o femeie doar la nuntă și la priveghi. Invers, deși așa spune codul manierelor elegante, nu se obișnuiește, n-a intrat în cutuma socială. Lui Tudor îi plăcu acest tip de deschidere, mai ales că-și declină identitatea uzând de prenume, nu ascunzându-se sforăitor după robustețea numelui. Instinctiv realizase că-i o femeie care poate să joace tare în ringul vieții amoroase. Îl incita apariția ei, deși nu era vreo frumusețe din zona prăjiturilor cu glazură serafică. Nu, în schimb emana un soi de energie, care te trăgea într-o albie stranie, unde „totul e permis”, cum ar grăi Dostoievski. Avea acea spontaneitate rasată, ușor frivolă – ce te agăța într-un joc de seducție crescut natural – pe care o întâlnești doar la femeile care nu s-au sfiit să-și lepede rochița într-un amor prelungit cu farul din bibliotecă. Mă rog, purta rochie doar la ocazii festive, în rest era ahtiată după blugi strâmți, care-i scoteau în relief posteriorul bombat, și tricouri largi, cu imprimeuri cauciucate, aduse cu vaporul de fratele ei, locotenent de marină.

„A, el e Tudor, de care am auzit atâtea și pe care, fără voia mea, l-am sabotat”, își zise Lavinia cântărindu-l discret. O deranjase ușor privirea lui agasantă, dominatoare, dar trecu repede peste asta, deoarece memoria îi revărsa destul de fidel conținutul unei anume scrisori, care avea legătură cu adolescentul din fața ei. În fapt, în urmă cu un an, mama lui Tudor, disperată că odrasla umbla nebună după fuste, neglijându-și cursurile liceale, a compus o scrisoare cu un conținut penetrant, prin care a urmărit trezirea fiului răătăcitor. A rugat-o pe Lavinia s-o transcrie și, ca să-l bage în ceață, i-a trimis-o de la un punct poștal din orașul moldav în care învăța. Tudor se cazase pe atunci la internatul liceului, pe care-l

părăsise în semestrul III, din clasa a IX-a. Regimul de activitate era foarte strict la acel internat – o combinație de așezământ cazon cu unul de colonie penitenciară – vegheat de doi pedagogi, Jorj „nebulă”, gratulat astfel pentru răgetele guturale, care nu aveau odihnă. Celălalt era o femeie slabă, o stafie ivită parcă din moarte. Nimeni nu-i cunoștea numele, dar toți o știau de „musca țețe”. Nu zâmbea niciodată, dar dispunea mereu de apucături crescute în vecinătatea școlii Anei Pauker.

Tudor avea un statut privilegiat în internatul respectiv, dar nu pentru că ar fi fost mai isteț ori mai abil decât ceilalți, ci pentru că, aparținând altui liceu, avea posibilitatea să-și fabrice un program după bunul plac. Zilnic avea pregătire la istorie ori la limba și literatura română, sau era prins într-un cenaclu literar, care nu avea consistență fără el. Alteori avea de conspectat ceva la sala de lectură a bibliotecii județene; plus că mai erau și ședințele de antrenament la clubul de lupte greco-romane. Dar nu era destul, așa că noaptea, după ce se dădea stingerea, se echipa rapid, mergea la baia de la etajul I și cobora pe gratiile de la ferestre. Escalada ca o felină gardul înalt din plăci de beton, care împrejmuia spațiul în cauză, și era în stradă. Liber. Părea suficient de matur pentru a nu da de bănuț vreunui echipaj de miliție. Nu l-a oprit nimeni la orele acelea târzii, deși a întâlnit adesea patrulare ale forțelor de ordine spre miezul nopții. Nu le evita, probabil dacă și-ar fi pus problema că ar fi putut fi legitimat ar fi pășit cu teamă, prin zone prost iluminate, crescând riscul de a fi acostat. Mersul rapid, sigur, egal, fără să se bălăbănească șovăitor arăta că are un scop precis – un tânăr care-a terminat programul de lucru și mergea acasă, fără să fi pierdut vremea prin cărciumi. Într-un fel așa era, Tiberiu se deplasa țintit către o casă, chiar dacă nu a lui. Scopul era limpede – furt premeditat de voluptăți –, o nimfă flămândă îl aștepta. Se întorcea mereu dimineța, la masă. După o vreme, când s-au răsuflat ciripitorii, din categoria celor recrutați de securiști, Jorj îl aștepta până în zori, în baie, înjurând înfundat, rotind încet un furtun de cauciuc. Internatul liceului vuia, firește că-a aflat și mama lui, nu și tatăl, era mai liniștit...

Lavinia își aminti de tabloul descris de mama lui Tudor și zâmbi.

- Mi-a vorbit mama ta despre tine! zise ea franc.

- Da? se miră Tudor, sper că nu m-a zugrăvit în culori prea sumbre! adăugă el zâmbind, ușor derutat.

- O, nu, stai liniștit, e de bine! îl asigură jucăuș Lavinia.

- Firește, mamele-și laudă progeniturile! zise Tudor, iritat că mama nu i-a povestit nimic de Lavinia, dar i-a dat tinerei date despre el.

Au împărțit frunzele la viermii hămesiți. Păreau două paie la trei măgari, însă au sosit proviziile. Câțiva elevi inimoși au adus hrană proaspătă. Ziua era salvată.

- Ce faci azi, Lavinia? Nu vii pe la noi? o întrebă mama observând dialogul relaxat dintre cei doi.

- Vin, doamnă, n-am ceva special de făcut. E semi-vacanță, nu?

Va urma

LUCRĂRI FILOZOFICE (PROZĂ POETICĂ)

John XENEA

Continuare din numărul 169

ARGUMENTE

Dacă ai grijă de rădăcină, vântul poate să bată cu putere, n-ai teamă, nu te va urni din loc. Viața este cel mai bun Maestru, nu dă greș niciodată, lecțiile duc la evoluție. Nu poți comanda subconștientului, acolo-i secretul nemuririi și punctul nevăzut din care pleacă totul. Societatea impune rigori, tu păstrează-ți sufletul liber, căci ce-i în tine nimeni din afară nu poate lua.

Iadul nu există, este o creație umană, prin frică poți ține în genunchi o lume întregă. Cei cu adevărat liberi transcend această noțiune inexistentă. În starea contemplativă de a fi, apare extazul și bucuria.

Învățăturile pe care le ie aici sunt o notă bună de trecere. Fii un excelent elev și ia-ți examenele cu bine, deoarece defectele ne urmează dincolo, smerenia generează întotdeauna o mulțumire de sine, cuvintele urmează întotdeauna calea trasată de buzele ce le rostesc. Deși nu împărțim același teritoriu vibrațional, trebuie să ne-nțelegem semenii. Atât regele cât și cerșetorul, stau de fapt pe-același tron.

Cele mai devastatoare prăbușiri sunt urmate de miraculoase înălțări. Mută-ți frumusețea de pe chip în inimă și vei cunoaște armonia contrariilor. Nu uitați: și-n imperfecțiune un ochi ager întrevede desăvârșirea.

VIATA

Viața este o fecioară neprihănită ce poartă la sânul liliachiu aroma trandafirilor și zâmbetul delicat al formelor infinite, o capodoperă universală sculptată în fildeș de-un neîntrecut meșter, ce-a lăsat păstrătoarei de chei, țara făgăduinței. Rafinată și abstractă, a reușit să brodeze pe tâmpla atomului, chintesența iubirii, harul destinic.

Jurații angelici au fost martorii creșterii ei în incubatorul patern al opalului. Viața este mama structurilor configurate și pictor al dantelei cromozomilor. În palmele sale stă paleta alegerilor și normalitatea universală, cauza și efectul, nu în ultimul rând purgatoriul astral, o formă subtilă de autocorecție.

Dincolo de non-existență, tot ea are ultimul cuvânt, purtând în pânțele conștiința colectivă cosmică,

maternă și paternă, călăuză statornică plină de sublim și simplitate. Ea este țara fără nume și o inițitoare a experienței misterului. Întreaga fiziologie a formelor materiale trec prin fața acestei oglinzi, făcând o corelare cuantică între spirit și materie.

Hazardul nu există, totul este organizat și ordonat, totul are un scop și-n esență un suport Divin necondiționat. Neștiutorii legilor universal trufăse și nesăbuite, nu-i pot simți aroma și nici atinge limita structurilor configurate. O viață construită pe compromisuri este alegerea unei minți ignorante, iar luminile speranței sunt departe de ea.

INIȚIERE

I-am găsit într-o dimineață pe prag plângând. Erau doi copilași străini, îmbrăcați modest, slabi și-n piciorușele goale. Fetița mi-a zâmbit trist, chipul ei parcă era desprins din icoană. Băiețelul m-a luat de mână și mi-a cerut cu glasul stins un pahar cu apă. Afară ploua mărunț iar vântul suiera a iarnă. I-am luat în brațe și-am așezat la masă. M-au rugat să le dau o bucată de pâine și dacă se poate un pahar cu lapte. I-am îmbiat să mănânce, masa mea era plină, dar m-au refuzat politicos. I-am întrebat cum îi cheamă, dar ei m-au privit mirați. Buzele lor n-au rostit nici un nume, iar eu n-am insistat.

I-am întrebat dacă vor să se odihnească, pentru că păreau obosiți: iarăși tăcere. Eram oarecum stingherit de-atâta liniște.

Ce puteam face, cum să-i ajut?

Într-un târziu, băiețelul m-a luat de mână, m-a privit abstract și mi-a spus: eu sunt YANG, ea este sora mea YIN, suntem parte din tine „principiile tale”. Eu mi-am zis: visez oare? Fetița: nu, nu visezi, abia acum ești cu adevărat în realitate și-am dori să ne pui în echilibru. Prea suntem pribegi într-un dezechilibru permanent care ne afectează și pe noi și pe tine „dar nu-ți este încă traductibil la nivel conștient”.

Am închis ochii, îmi simțeam trupul ușor ca un fulg. O căldură imensă îmi invadea ființa, îmi auzeam sângele clocotind în mine ca un izvor dezlănțuit. În final, o șoptă plăcută îmi spunea că sunt aici și acum. Am deschis ochii, era dimineață, soarele îmi bătea discret în geam, copilașii erau de negăsit parcă intraseră în pământ. Poate totuși a fost un vis, speram la asta, dar în bucătărie pe masă stăteau bucațile de pâine și paharele cu lapte care erau neatinsse.

N-a fost un vis... Yin-elementul intunecat, sobru, feminin, corespundenții; Yang - elementul luminos, masculin, corespundeții...

CUVINTELE UNUI MAESTRU

Cuvintele se mișcă după un plan matematic, rezultat al unei minți iscusite. Gândurile istovitoare, finalizate uneori prin decădere, se înalță către culmile severe ale cauzalității. Poarta este larg deschisă, iar eu zâmbesc dincolo de forma mea și înfloresc în liniște departe de grădina dușmăniei.

Păstorul liniștit coboară din înălțimea muntelui,

lăsându-și duhul curat să-nvăluie lumea. Germeii unei noi existențe își arată bunăvoința, transformând natura într-un simbol. O combinație de stări mă traversează conștient, purificând laturile multiple ale personalității. Maturitatea interioară prinde contur... Motivațiile secrete, erau de fapt niște replici simple ale atomilor eleganți ce valsau fără întrerupere.

Eram un oaspete al Paradisului, dincolo de granițele înguste ale lumii fizice. Nu poți descrie viața interioară, căci limbajul are două tăișuri: ordonează sau complică. Dominantă majoră a creației în forma ei supremă implică și o dramă metafizică, o dramă pe care ochiul nu o poate vedea. Contrastul între comic și tragic își începe spectacolul întotdeauna la limita simțurilor. Dacă crezi o viziune, destinul deja prinde contur.

Trebuie să știi să ceri inteligent răspunsuri la întrebările existențiale. Viața este cameleonică, își schimbă nuanța adeseori dintr-o mișcare letargică într-un clocot intens: un adevărat vulcan ce sparge frontierele imposibile. Drumul infernului se intersectează la un moment dat cu drumul mântuirii depline.

O variație: Arhitectul nu iubește rutina, joacă șah cu mișcări iscusite și câștigă mereu. El nu pune întrebări fundamentale după un tur de forță psihologică, răspunde simplu: cu Da sau Nu. Eu sunt doar un pasager ce și-a luat bilet dus-întors, un pasager ce-și trăiește stările de conștiință extremă într-o gară duală, așteptând un tren necunoscut ce mă va duce probabil în colțul erei. Eu sunt singur...

LEGEA E DURĂ

Traversăm o etapă cosmică grotieră: doctrinele ridicole, liderii fără chip, jocurile scenice murdare, crează un peisaj de culise haotic. Sforarii își exersează formele de dominație, practicând pe față o filtrare acunoașterii, o depreciere umană prin cultivarea voită a lăcomiei și individualismului. Dacă ești liber devii greu de controlat. Ești mult deasupra unei societăți mercantile unde toți dețin proprietăți uriașe. Omenirea a alunecat pe-o pantă adânc materialistă, păpușarii au indus maselor valori eronate: de a produce și de a consuma. Un om odată eliberat de frică și tenebre, de impunere și slugărnicie, va fi un real pericol pentru sistem. Mă simt străin de asta lume și îmi dau seama că realitatea nu știe de poezie. Mă-nchin unui monah nevăzut și cer îndurare, este prea mult mister și nimeni nu mai zâmbește.

OM SUNT

Marmura rebelă nu vrea să se supună, stă pe marginea unui fiord cu privirea ascunsă după discul Lunii. Albe catifele se-apeală spre lutul nestatornic încercând să-l adoarmă. Furori orientale trezite de mâini nevăzute, vorbesc despre gloria universală. Un Soare clar îmi transfigurează chipul, dând odăii parfumate și calde unaer distins, regal. Țăcănitul unui ceas vechi mă trezește din visare.

Luminile felinarului se răsfrâng trist, amintindu-mi că noaptea trece și se-așteaptă o nouă dimineață. Fazele

Lunii arată pustiu, rătăcesc neauzite înconjurate de un violet fumuriu. Mi-au căzut lacrimile pe clapele unui pian. Cad regrete uneori, iar zgomotul lor îmi rănesc timpanul. O șoaptă abisală a insomniei mele îmi răspunde cu un surâs; nu vreau să-mi amintesc de tăcerile adânci ce mi-au frământat de-atâtea ori aripile pleoapelor. Vântul părăsirii își ascute săbiile, iar acest rânjet metalic mă lasă fără putere, cu brațele învinse... „OM SUNT”...

AICI ȘI PESTE TOT

Singura cunoaștere autentică este în tine, tu te descoperi, tu promulgi legile nimeni altcineva. Această introspecție e un nou răsărit dincolo de capcanele căilor. Față în față cu propriul meu suflet, realizez că în obscurul interior există deopotrivă „maestrul și discipolul”. Eu sunt cel ce-mi aplic instrucția, sunt singur la panoul de comandă. Aruncând o privire dincolo de prejudecăți și de rugina minții condiționate îmi pun întrebarea:

- Cum te poți teme de necunoscut? Nici măcar nu-l cunoști, te poți speria de ceva intangibil?

Este un punct ce se mișcă între numeroasele planuri ale cauzalității. Acest spectru vibrațional este însăși cheia măiestriei universale. Totul vibrează, limbajul spiritului descriează gândul din spatele gândului. Aceste fluctuații cuantice crează o combinație simbiotică între Alfa și Omega. Mi-a fost dat să văd balastul minții umane, o cauză a nefericirii. Această introspecție m-a ajutat să observ și să simt fără să judec, pentru că este dincolo de înțelegerea omului. Și cu o ultimă frază definitorie, închei: „condamnarea asuprește, nu eliberează”...

DOAR GÂNDURI

Imperiile impuse cu forță se prăbușesc repede. Nu suntem stăpâni aici, este doar o iluzie, Dumnezeu vrea, omul dorește. Este o mare diferență, dorințele duc întotdeauna la suferință. Cel mai mare act de noblețe este să-ți înțelegi propriul suflet și odată cu el, acțiunile și reacțiunile naturii umane. Când liniștea îți devine sunet și mintea un instrument al păcii, înseamnă că ai pătruns deja în spectrul iconografic al Divinității.

Atașamentele, egocentrismul, patimile, aceste seminte otrăvite ce învenineză omul, sunt transformate în fine cristale de cuarț deîndată ce pășești fără teamă în cercul lotusului. Locuind în trecut sau în viitor, înseamnă a nu permite liberului arbitru să-și exercite funcția. Liberul arbitru poate lucra doar în prezent, asta-i teorema lui. Pe tărâmul viziunilor interioare, tu ești și actor și regizor.

O completă predare de Sine, înseamnă o întrepătrundere a legilor cauzalității, trecând dincolo de mișcarea și conflictul interior. Muntele de diamant al eternității îl urci cu picioarele goale, să simți totul, să vezi totul cu claritate și să realizezi cum durerea intră în existență, transformând-o.

Va urma

Femeia, o fascinantă enigmă

Eseu de Mihaela CD

Într-o lume plină de tumult și efervescentă, ea, FEMEIA, creația sublimă, lăsată de Dumnezeu pe pământ, strălucește ca un stol de fluturi în zori, aducând cu sine esența pură a frumuseții și grației, căutându-și sensul în fiecare zi.

Unduindu-se precum o melodie delicată în grădina timpului, femeia, a jucat rolul principal al existenței în nesfârșitul dans al vieții, de la începutul lumii și până în zilele noastre, ca un simbol al subtilității și forței, al fragilității și rezistenței.

Eleganța sa transcende trecerea timpului fiind o comoară veșnică așezată parcă în scrinul istoriei. În antichitate, grecii o venerau sub numele de Afrodita, zeița iubirii și a frumuseții, iar sculpturile în marmură ce o reprezintă sunt grăitoare, rămânând pietre de temelie ale esteticii clasice. În perioada renascentistă, pictorii au căutat să îi surprindă grandoarea în opere de artă, iar poeții au scris sonete ce îi omagiau splendoarea.

Ea a fost muza multor simfonii, fiecare notă reprezentând o nuanță a sufletului său complex, un amalgam de rafinament și forță. Femeia, considerată o melodie plină de inteligență și delicatețe, a fost întotdeauna un subiect nesecat de inspirație, a fost venerată, uneori incomprehensibilă, dar întotdeauna fascinantă, un adevărat templu în care se adora misterul și finețea.

Privind-o cu ochii unui admirator, descoperim în fiecare gest al femeii, în fiecare expresie divină, o formă de artă în sine. Femeia este fabuloasă pictură în mișcare, un magnific tablou vibrant, în care culorile ei uneori vibrante, alteori colorate în nuanțe pale, dezvăluie o poveste, o rapsodie a senzațiilor, cu sunete în clinchete de răs și cântece de inimă.

Însă, frumusețea femeii nu se limitează la aparență, la un spectacol pentru ochi, ea fiind mult mai mult decât atât. Femeia, este un izvor de cunoaștere și

înțelepciune, o grădină cu flori rare, în care se întreșes miresme dintre cele mai fine, fiecare petală de floare ascunzând înțelepciunea și compasiunea, în bătaia razelor de soare pline de iubire și emoție, într-o cântare a sufletului ce exprimă bucuriile și tristețile vieții.

În ochii săi ce oglindesc profunzimea oceanelor nemărginite vom găsi toată liniștea lumii. În râsul său se regăsesc ecouri ale copilăriei veșnice, iar în lacrimile sale ce trădează vulnerabilitate și sensibilitate se ascunde puterea de a da naștere vieții. Atât de gingașă și fragilă și totuși atât de puternică! Dumnezeu, dorind să creeze esența supremă a perpetuării umanității, a combinat în proporții numai de El știute amestecul perfect între forță și sensibilitate.

Dar, drumul femeii nu a fost mereu presărat cu petale de trandafiri. În spatele voalului subțire al grădinii sale interioare, ea a avut de răbdat numeroase nedreptăți a îndurat suferințe, prejudecăți și baricade sociale dar până la urmă a triumfat în fața discriminării. În evoluția societății, femeia a jucat un rol important, luptând pentru drepturile sale, iar fiecare victorie a sa, a fost un pas către emancipare.

În mișcările feministe, printr-o forță colectivă, femeile au ridicat împreună vocea pentru egalitate, pledând pentru drepturile fundamentale care le aparțin, construind un pod de solidaritate care traversează barierele sociale și culturale. Prin acțiunile lor, femeile militează pentru a schimba mentalități și pentru a deschide uși către o lume în care fiecare femeie să poată străluci în întreaga ei splendoare.

Reprezentantă a sexului slab, considerată cândva doar o însoțitoare a sexului puternic și nu o parteneră egală a acestuia, femeia, a reușit să depășească stereotipurile, în contextul științific ajungând în laboratoare de cercetare și ateliere, aducând astfel contribuții semnificative în diverse domenii. Marie Curie, a iluminat calea științei, dovedind că inteligența nu cunoaște gen. Nenumărate femei au fost pionii importanți ai schimbărilor sociale și tehnologice, înscriindu-și numele în cartea progresului uman.

Îmbrăcată în straiile elegante ale intelectului și grației, femeia, este și o ambasadoare a rafinamentului și a educației. Ea s-a ridicat dincolo de limitele impuse și a devenit o prezență puternică chiar și în domenii precum dreptul, politica și afacerile. Excelând în toate ramurile, practic în fiecare domeniu avem multiple exemple ale inteligenței scilpitoare, determinării și capacității feminine de a modela destinele lumii.

În artă și literatură, femeia a radiat într-o magie a esteticii încântătoare în deplinătatea aptitudinilor sale, brodând slove în versuri ca expresie a sensibilității

→ Continuare în pag. 38

Autoarea cu Aripi de Înger

Johnny Ciatloș Deak

De fiecare dată când am în față o carte nouă semnată de talentata scriitoare Aurelia Rînjea, știu că va fi o experiență unică și mă bucur de fiecare moment de lectură. Dacă m-ați întreba ce caracteristică anume m-a impresionat până acum în tot ce am citit în creațiile doamnei Aurelia Rînjea, aș spune simplu și răspicat: capacitatea de a transmite iubirea pentru oameni și lume! Iar acest lucru este evident în absolut tot ce am citit până în prezent și credeți-mă că am citit multe cărți ale autoarei!

Distinsa scriitoare Aurelia Rînjea ne surprinde din nou cu o nouă publicație deosebită, de această dată cu o carte pentru copii, **ALEXIA ȘI ÎNGERAȘUL**, a doua carte de acest gen, dedicată nepoatei sale iubite, Alexia.

Tema copilăriei nu este ceva nou pentru autoarea Aurelia Rînjea, aceasta abordând-o de nenumărate ori și în poeziile sale, chiar pot spune fără să mă tem că greșesc că este una dintre temele sale preferate și care pare să i se plieze pe suflet precum o mânășă. Domnia sa păstrează și îngrijește cu mare sfințenie copilul din suflet, confirmând în multe din scrierile sale citatul lui Brâncuși care spune: „Când nu mai ești copil, ai murit de mult”. (Constantin Brâncuși)

Cunoscând o bună parte din opera autoarei, mai ales poezii și scriind în trecut mai multe recenzii referitoare la cărțile domniei sale, am observat o legătură intactă și indestructibilă cu propria-i copilărie, ce o călăuzește în continuare pe filonul pur al iubirii izvorâte dintr-un suflet curat, ce-și păstrează copilăria în suflet. Pentru o mai bună edificare pe firul acestei logici, dați-mi voie să dau câteva citate din recenziile pe care le-am scris:

„Poezia sa curge asemeni unui râu cu apă lină, ce trece prin meandrele copilăriei și care se învâlburează când întâlnește obstacole ale nedreptății, împrăștiindu-se apoi în cascade uimitoare ce

răbufnesc, vrând să lumineze minți, prin descoperirea adevărului spus, în stropi de rugi îndreptate spre divinitate”. (**Un compendiu pentru suflet**)

„Copil fiind asculta cum recita tatăl său poezii, iar revelația poeziei a apărut în pădure căutând vulpea. Un lucru interesant, pe care poeta îl divulgă este un fel de „deja vu”: «Știam cu mult timp înainte că o să scriu, că o să pictez, dar nu știam când»...”. (**Menirea poetului în vers de poem**)

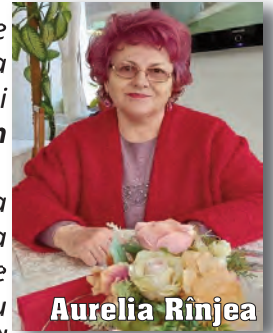
„La fel cum spunea Tudor Arghezi despre poezie ca fiind un copil ce rămâne în sufletul omului: «Poezia este copilul care rămâne în sufletul adolescentului, al omului matur și al bătrânilor, peste durere, dezamăgire și suferință». La fel și în sufletul poetei, trecut prin furtunile vieții, este un copil care îi cântă, care are aripi de înger și care o apropie de tot ce e pământean și celest. Remarcăm comunicarea extra și intra senzorială a autoarei, care vorbește cu ploaia, cu vântul, cu păsările, cu tăcerea, cu noaptea, cu luna, cu stâncile, cu creasta muntelui, dar și cu propriul sine, cu divinitatea și cu îngerii. «Poezia învinge gravitația / E un mod de a zbura / Desprinzându-te de pământ / Cu rădăcinile alungite / Fără să le doară». (Zbor)”. (**Spiritul superior al Păpușarului**)

„Volumul ADAGIETTO scoate în evidență necesitatea căutării copilului din noi, pentru că așa cum spunea Pablo Picasso: «Fiecare copil este un artist. Problema este să rămâi un artist când crești».

Creația presupune curățenie, presupune ceva magic, ceva aproape de divin, o simbioză între existență și închipuire, un transfer de energie prin sentimente și emoții între pământesc și celest. De aceea copiii sunt considerați îngerăși, pentru că sunt puri, adevărați și sinceri, ei iubesc curat, pentru că încă nu cunosc răutatea lumii.

În această părticică a inimii noastre, ce rămâne mereu aparținând copilului din noi, ne invită autoarea Aurelia Rînjea să ne regăsim și să ne căutăm acele valori curate și nealterate. Întreg volumul ADAGIETTO este un periplu printre amintiri încărcate de subtil, de emoție, de imagini care te invită să vizualizezi, dar lăsându-ți loc să visezi și să te transpui în propriile amintiri”. (**Căutând copilul din noi**)

„Cred că poezia solară, de iubire, a stimatei doamne Aurelia Rînjea, va dăinui peste timp prin lecțiile pe care le lasă. Avem mare nevoie de poezii care să întărească sistemul de valori al tinerei generații și în mod special al copiilor, care pot fi salvați numai prin educație sănătoasă. Volumul COPIL

Aurelia Rînjea

ȘI POEZIA este o carte de excepție, care trebuie să se afle în biblioteci și trebuie să ajungă la cât mai multă lume, deoarece în poeziile sale găsim înțeleșuri profunde, învățăături importante, viziuni și principii sănătoase ce pot servi aidoma unui ghid în regăsirea sau păstrarea direcției și sensului bun pe cărările vieții”.
(Datoria scriitorului de a lumina tânăra generație)

Înceind acest periplu pe care l-am făcut prin câteva dintre recenziile pe care le-am scris despre operele îndrăgitei scriitoare, veți înțelege că aceasta este „Autoarea cu Aripă de Înger” ce protejează nu doar copilul interior pe care îl găzduiește în suflet, dar care apără conceptul copilăriei în sine, tot ce este pur, curat, gingaș, adevărat și nevinovat.

Dacă în copilărie Aurelia Rînjea era un copil introvertit care vorbea cu personajele pe care le întâlnea în poveștile spuse de bunica și cu îngerași imaginari, ei bine astăzi ea însăși a devenit îngerașul protector, care se simte îndreptățită și obligată în același timp, prin statutul său de scriitor, să apere valorile neîntinate și necompromise ale copilăriei și tot ce incumbă ea.

Victor Hugo descrie dragostea adevărată ca o parte a sufletului, o respirație celestă, iar scriitoarea Aurelia Rînjea, în calitate de bunică, nutrește o dragoste fără hotar pentru nepoțica Alexia, trăind și respirând pentru ea și oferindu-i o iubire incomensurabilă. „Dragostea este o parte a însuși sufletului și este de aceeași natură ca și respirația celestă din atmosfera paradisului”.

Victor Hugo

Prin cartea **ALEXIA ȘI ÎNGERAȘUL** autoarea îi face Alexiei și tuturor copilașilor cititori, cel mai prețios dar, acela al poveștilor, în care ambalează cu multă grijă nestemate de valori umane, morale și creștine.

În această carte scriitoarea adună într-un buchet plin de miresme, fragmente din copilăria parfumată a nepoțetei Alexia, asortându-le cu minunate fotografii, pe care le completează cu povești și întâmplări despre alți copilași și cu arome de amintiri din propria copilărie.

Copilul său interior ce sălășluiește în interiorul sufletului autoarei trăiește și vibrează peste ani cu aceeași intensitate, încercând să împrăștie în jur iubirea necondiționată și lumina cunoașterii, de care atât copiii cât și adulții au mare nevoie. Autoarea, prin tot ce scrie emană iubire, omenie, generozitate și altruism, ea ne îndeamnă să îi zâmbim celui trist, să îi întindem o mână de ajutor celui căzut și să îi oferim o vorbă bună celui descurajat. Acestea sunt dovezi de omenie, iar „Omenia este măsura omului”. – (Aneta Tîmplaru Horghidan)

Felicitări îndrăgitei scriitoare Aurelia Rînjea, „Autoarea cu Aripă de Înger”, pentru căldura, iluminarea și frumusețea mesajelor pline de iubire pe care le transmite! Așteptăm cu mult interes următorul titlu de carte sub aceeași distinsă semnătură!

→ Continuare din pag. 36

sale, creând povești captivante cu multă imaginație și rezonând în inimile cititorilor. În fiecare tablou femeia a conturat lumi formidabile, de vis și a pictat portrete ale forței sale magnifice interioare.

Femeia este un simbol al rafinementului și grației, o regină în propriul ei regat, guvernând cu intuiție și compasiune. În ochii săi strălucește iubirea, iar în inima ei se ascunde o putere de necontestat.

Rolul matern al femeii este, fără îndoială, unul dintre cele mai nobile și complexe. Mama este o călăuză prin labirintul întortocheat al vieții, în formarea caracterelor, ghidându-și copiii cu înțelepciune și afecțiune. În rolul de soție și mamă femeia este o zeiță a dragostei necondiționate ce unește și ține legată familia prin iubire și devotament. În privirea ei găsim liniștea și pacea, în vorba-i blândă găsim dragostea și căldura unui cămin, iar în atingerea ei gingașă și tandră găsim alinarea tuturor suferințelor și necazurilor. Prin nopțile de nesomn pline de grijă și prin toate eforturile și sacrificiile pe care le face, ea devine arhitectul familiei, construind temelia pentru viitor.

Uneori aleargă împovărată de sarcini spre a nu fi depășită de timp, dar nu se lasă niciodată îngenunchiată de viață. Plânge când e fericită, suferă zâmbind, găsindu-și puterea în propria-i gândire. De cele mai multe ori, nu se plânge, își urmează destinul și își joacă rolul pe scena vieții, până la final. Fiind o luptătoare cu o voință de oțel, ea se transformă la nevoie, din zeița gingașă și plină de candoare, în leoaică.

Esența femeii nu poate fi înțeleasă în întregime pentru a fi immortalizată în cuvinte sau expresii. Femeia în sine, este o operă de artă vie, mereu în devenire, o poezie cu metafore subtile și rime complicate, o melodie care nu poate fi transpusă complet pe note, un tablou al cărui adevăr poate fi doar intuit, căci în orice clipă a trăirii sale, ea adaugă culori noi în paleta umanității.

Fiecare femeie este o poveste unică, o perlă în colierul diversității umane, o floare ce înflorește în toate anotimpurile vieții. În toată splendoarea și complexitatea ei, femeia, este eleganța absolută a existenței, o dansatoare sub clarul de lună al destinului, o poveste nesfârșită, ce rămâne o fascinantă enigmă.

Ion Teodor PALADE

Albastrul cerului

Albastrul cerului... amplifica, pedant, strigătul pescărușilor întârziati; valuri mărunte mânau spuma mării peste nisipuri fără memorie, soarele cobora, sângerând, către aceleași mereu depărtări nesfârșite.

Atunci l-am cunoscut pe Ovidiu.

Pășea încet, desigur în ritm antic..., desăvârșit.

M-a salutat... pentru prima oară, după ce eu, ani și ani, salutasem imensa lui statuie, fără să mă fi așteptat la un oarecare răspuns, la un cel mai mic și nemeritat răspuns.

- Domnule ..., bravule cetățean; l-am auzit spunând, aproape absent; aș dori să îmi oferi prilejul unei discuții scurte, amicale, uneori... numită interviu.

Ochii mei, îndreptați spre dunga apusului, sau doar începutul unui zâmbet timid l-au convins să continue.

- Mărturisesc..., eu nu am reușit să surprind, de la înălțimea soclului meu, decât firave nuanțe ale unei culturi sănătoase... de viață de vie..., aici, pe aceste văi înguste, cunoscute mie de peste o mie și încă o mie de ani.

Și păru că ar privi în trecut, peste capetele de viață sălbatică de la streșinile caselor, apoi continuă...și mai șoptit:

- Eu sunt... în căutarea formelor perfecte, de dincolo de înșelătoarele arome, de dincolo de tremurul impur al tot mai puținelor tăceri cotidiene...

A tăcut o vreme, plimbându-și privirea peste siluetele copacilor desfrunziți, apoi a reînceput, la fel de șoptit:

- Știu... Vrei să-mi readuci în memorie umbrele dimineților de demult. Știu...

Acesta a fost ultimul cuvânt pe care l-a rostit. O ceață ușoară cobora, ca o lacrimă. Era Lacrima lui Ovidiu. Mă lăsam pătruns de această Lacrimă, până-n arterele de jos ale pământului..., acolo unde - mi adăpostisem, năuc, ultima fărâmă de melancolie.

O călătorie cu umbrela

Bunica are o umbrelă mare, de culoare albastră.

Nu știu de ce mă fascina, privind-o !

Am visat,...am visat că eram în Anglia și, pe unul din podurile Tamisei, eu mă plimbam, agale, cu umbrela albastră, iar puștii trecători mă admirau, fără reținere.

Nu ploaia foarte tare, era mai mult o ploaie subțire și rară, care forma un fel de ceață.

Un domn bătrân m-a oprit, politicoș, și m-a întrebat de unde am umbrela.

Eu i-am răspuns că o am de la bunica mea.

„Oh, yes... , yes of course !...”, a răspuns el zâmbind, apoi și-a ridicat gulerul sacoului și s-a îndepărtat, fără grabă.

Când m-am trezit din somn, i-am povestit bunicii visul meu. Bunica a oftat și mi s-a părut că privea undeva... departe. Afară era o zi însorită de octombrie, iar frunzele copacilor deveneau tot mai galbene și mai puține...

Peste mulți ani, am descoperit în biblioteca bunicii un album cu fotografii vechi. Bunica mea era tânără și alături de ea un bărbat tânăr, despre care am aflat că era bunicul. Semănau mult amândoi...

Spre sfârșitul albumului am găsit o poză decupată dintr-un ziar. Brusc mi-am dat seama că era chiar domnul bătrân din visul meu de demult.

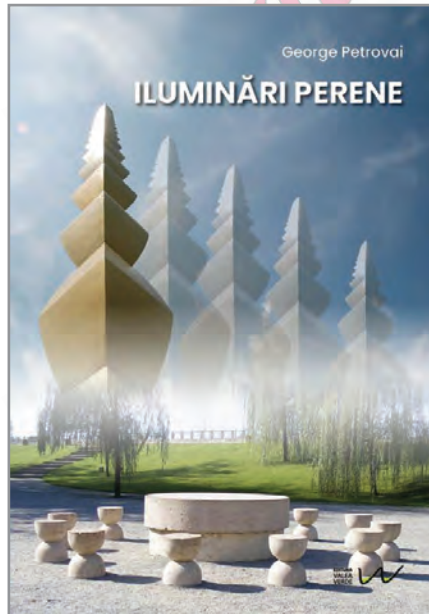
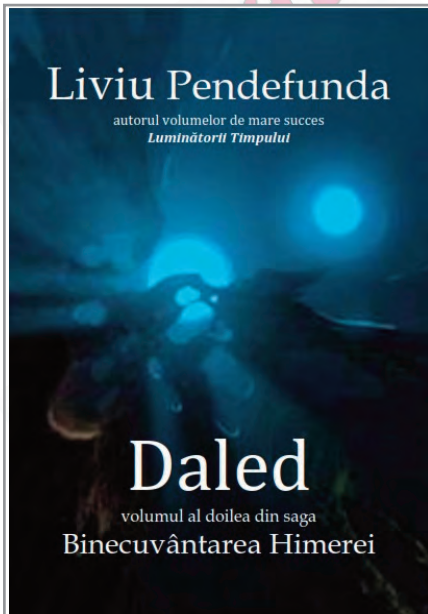
Am întrebat-o pe mama cine este în poză și mi-a răspuns că a fost un actor englez, care a iubit-o mult pe bunica. „Dar, bunicul...?” am întrebat eu.

„Bunicul a iubit-o și mai mult !” mi-a răspuns mama.

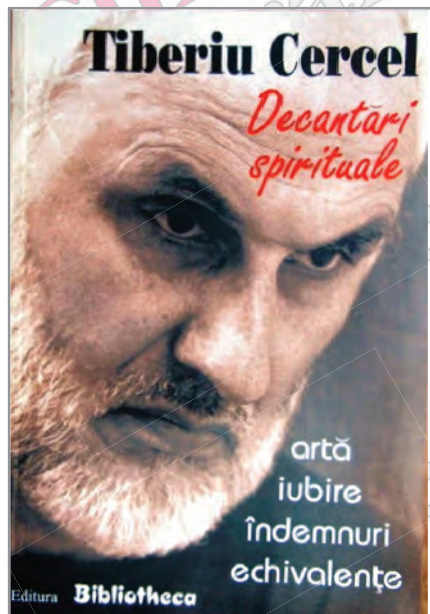
Într-un colț al camerei, rezemată de raftul bibliotecii, am zărit umbrela albastră.

Era la fel ca atunci..., când am văzut-o prima dată. Bunica plecase, plecase departe...

Cărți din biblioteca revistei **Climate literare**

Cogito
„Doamne arată-mi inima mea” - Frank Herbert

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>

